

CIJFERS OVER SAMENWERKING 17

GEZONDHEIDSCENTRA EN GROEPSPRAKTIJKEN PER 1 JANUARI 1990

E.M.A. Hessels

September 1990

Interviews: H.C. van Dijk

Nederlands instituut voor onderzoek van de eerstelijnsgezondheidszorg
NIVEL

Postbus 1568 3500 BN Utrecht - Telefoon: 030 - 319946

De publikatiereeks 'Cijfers over Samenwerking' verzorgt jaarlijks een overzicht van de meest recente gegevens uit het NIVEL-registratiesysteem van gezondheidscentra en home-teams. Daarnaast doen rapporten in de serie 'Studies naar Samenwerking' verslag van onderzoek naar bepaalde aspecten van samenwerking in de eerstelijnsgezondheidszorg.

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Hessels, E.M.A.

Gezondheidscentra en groepspraktijken per 1 januari 1990/E.M.A. Hessels; interviews H.C. van Dijk. - Utrecht: Nederlands instituut voor onderzoek van de eerstelijnsgezondheidszorg (NIVEL). - (Cijfers over Samenwerking; 17)

ISBN 90-6905-128-1

SISO 601.51 UDC 614.2

Trefw.: gezondheidscentra/huisartsen; groepspraktijken

Research-assistentie: M. Duister

Vormgeving : M. Cornelius

TEN GELEIDE

Voor U ligt het rapport 'Gezondheidscentra en groepspraktijken per 1 januari 1990' dat statistische basisgegevens omvat van gezondheidscentra en groepspraktijken. Het is nummer 17 van de reeks Cijfers over Samenwerking waarin tevens jaarlijks over home-teams gepubliceerd wordt.

In dit rapport gaan wij allereerst in op de aantallen gezondheidscentra en groepspraktijken, vervolgens komt de spreiding aan de orde. Dan worden de soorten hulpverlening in gezondheidscentra en het aantal hulpverleners in gezondheidscentra en groepspraktijken beschreven. Het volgende hoofdstuk betreft het ondersteunend personeel in gezondheidscentra, gevolgd door een hoofdstuk met gegevens over vrij beroep of dienstverband van de hulpverleners. Tot slot gaan wij in op de patiëntenbestanden en de vergelijking van de werkgebieden van de samenwerkende disciplines huisartsgeneeskunde, wijkverpleging en maatschappelijk werk.

De gegevens van gezondheidscentra konden worden verzameld dankzij de bereidwillige medewerking van contactpersonen in gezondheidscentra aan telefonische interviews. De cijfers van de groepspraktijken zijn ontleend aan het registratiesysteem van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg.

In bijlage III staat een overzicht van de personele bezetting per discipline per gezondheidscentrum op 1 januari 1990.

INHOUD

pag.

SAMENVATTING	V
1. AANTALLEN GEZONDHEIDSCENTRA EN GROEPSPRAKTIJKEN	1
2. SPREIDING VAN GEZONDHEIDSCENTRA EN GROEPSPRAKTIJKEN	3
3. SOORTEN HULPVERLENING IN GEZONDHEIDSCENTRA	7
4. HULPVERLENERS IN GEZONDHEIDSCENTRA EN GROEPS- PRAKTIJKEN	9
4.1. Huisartsen in groepspraktijken	9
4.2. Hulpverleners in gezondheidscentra	10
4.2.1. Huisartsen in gezondheidscentra	10
4.2.2. Wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra	11
4.2.3. Maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra	12
4.2.4. Fysiotherapeuten in gezondheidscentra	12
4.2.5. Overige hulpverleners en samenvatting	13
4.3. Spreiding van huisartsen in verschillende praktijkvormen	17
5. ONDERSTEUNEND PERSONEEL IN GEZONDHEIDSCENTRA	21
6. VRIJ BEROEP EN DIENSTVERBAND	23
6.1. Dienstverband huisartsen in gezondheidscentra	23
6.2. Dienstverband fysiotherapeuten in gezondheidscentra	24
6.3. Dienstverband verloskundigen, tandartsen en apothekers in gezondheidscentra	25
7. PATIËNTENBESTANDEN EN WERKGEBIEDEN	27
7.1. Patiëntenbestanden van huisartsen in gezondheidscentra	27
7.2. Omvang van de werkgebieden van wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden	28
7.3. De werkgebieden in gezondheidscentra vergeleken	30

REFERENTIES

Bijlage I : Registratiecriteria

Bijlage II : Overzicht van tabellen en grafieken

Bijlage III: Overzicht van de personele bezetting per gezond-
centrum op 1 januari 1990

SAMENVATTING

Het aantal gezondheidscentra in Nederland per 1 januari 1990 bedraagt 158, dit is een groei van 3,3%. Sinds de vorige peiling zijn er vijf nieuwe gezondheidscentra bijgekomen, geen enkel centrum verdween uit de registratie.

Het aantal groepspraktijken is toegenomen met zes tot 142. Deze groei van 4,4% is het netto resultaat van een toename met 15 nieuwe groepspraktijken en een afname van negen groepspraktijken die uit de registratie verdwenen.

Gezondheidscentra komen het meest voor in de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland; groepspraktijken zijn er het meest in Noord-Brabant en Limburg. In de noordelijke provincies en Zeeland komen zowel gezondheidscentra als groepspraktijken weinig voor.

Beide samenwerkingsverbanden komen relatief veel voor op het verstedelijk platteland en zijn relatief weinig te vinden in plattelandsgemeenten. In forensengemeenten en in de drie grootste steden komen relatief veel gezondheidscentra en weinig groepspraktijken voor, daarentegen zijn er in de kleine steden relatief veel groepspraktijken en weinig gezondheidscentra.

Evenals de vorige periode kan geconstateerd worden dat de gezondheidscentra ten opzichte van de vorige peiling groter en breder samengesteld zijn. Driekwart van de gezondheidscentra bestaat uit vier tot zeven disciplines. Naast de drie kerndisciplines, huisarts, wijkverpleging en maatschappelijk werk, die per definitie in een centrum vertegenwoordigd zijn, komt fysiotherapie voor in 77% van de gezondheidscentra. Verloskunde en ziekenverzorging komt in meer dan de helft van alle gezondheidscentra voor. Nagenoeg alle disciplines komen absoluut en relatief gezien in meer gezondheidscentra voor.

Er zijn 562 huisartsen werkzaam in gezondheidscentra en 492 in groepspraktijken. Dit is respectievelijk 8,1% en 7,3% van het totaal aantal huisartsen in Nederland.

Evenals de laatste jaren is ook in de laatste periode de gemiddelde bezetting van de kerndisciplines per gezondheidscentrum gestegen. In totaal werken in gezondheidscentra 2507 hulpverleners; omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen zijn dit er 1787. Driekwart wordt gevormd door huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten.

Naast de hulpverleners werken in gezondheidscentra 1275 personen in ondersteunende functies. Met de uitbreiding van de hulpverleners is in de afgelopen periode het ondersteunend personeel (zelfs meer dan evenredig)

meegegroeid. Het aantal gezondheidscentra dat een coördinator/directeur heeft is toegenomen met negen tot 62 (38%).

Er zijn 64 gezondheidscentra (40%) waar één of meer disciplines, die doorgaans in vrij beroep worden uitgeoefend, in dienst zijn van de rechtspersoon van het centrum (meestal een stichting). Per discipline verschilt het aantal dat in loondienst is sterk.

Bij huisartsen in gezondheidscentra staan ruim één miljoen Nederlanders ingeschreven. Dit is 7% van de totale bevolking. De gemiddelde praktijkgrootte van een huisarts in een gezondheidscentrum bedraagt (omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen) 2310 patiënten. De gemiddelde praktijkgrootte is voor het eerst sinds jaren toegenomen (gemiddeld +21 patiënten).

Het werkgebied van huisartsen in gezondheidscentra is in 83% van alle gezondheidscentra 'wijkgebonden', dat wil zeggen geografisch begrensd: een wijk of kleine plaats. In de overige centra woont een belangrijk deel van de patiënten buiten de wijk en verspreid over een groter gebied. Wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten werken in bijna driekwart van de gezondheidscentra wijkgebonden. De werkwijze van de andere disciplines is vaak aangepast aan de situatie bij de huisartsen. Waar bijvoorbeeld de huisartsen wijkgebonden werken gebeurt dit in de meeste gevallen ook door de andere disciplines. In 71% van alle gezondheidscentra zijn de werkgebieden c.q. doelpopulaties goed op elkaar afgestemd. Dat wil zeggen dat de werkgebieden van tenminste de drie disciplines gelijk zijn of dat de wijkverpleegkundige(n) en maatschappelijk werkende(n) huisartspraktijkgebonden werken, in dit laatste geval werken deze disciplines uitsluitend voor de patiënten die bij de huisartsen van het gezondheidscentrum staan ingeschreven.

1. AANTALLEN GEZONDHEIDSCENTRA EN GROEPS- PRAKTIJEN

In de loop van 1989 zijn er vijf gezondheidscentra bijgekomen: deze nieuwe gezondheidscentra zijn in de peiling van 1 januari 1990 geregistreerd. Het betreft gezondheidscentra in Almere ('De Binder'), Bocholtz ('Welzijns Medisch Centrum Bocholtz'), Purmerend ('Molentocht'), Rotterdam ('Bloemhof-Hillesluis') en Zoetermeer ('Rokkeveen-Oost').

Geen enkel gezondheidscentrum verdween uit de registratie; derhalve stijgt het totaal aantal gezondheidscentra met vijf tot 158, dit is een toename van 3,3%. De groei van het aantal gezondheidscentra is beduidend lager dan het groeitempo van vijf à tien jaar geleden, maar na een bescheiden toename in de periode 1985-1988 lijkt de groei in de laatste twee jaren weer aan te trekken.

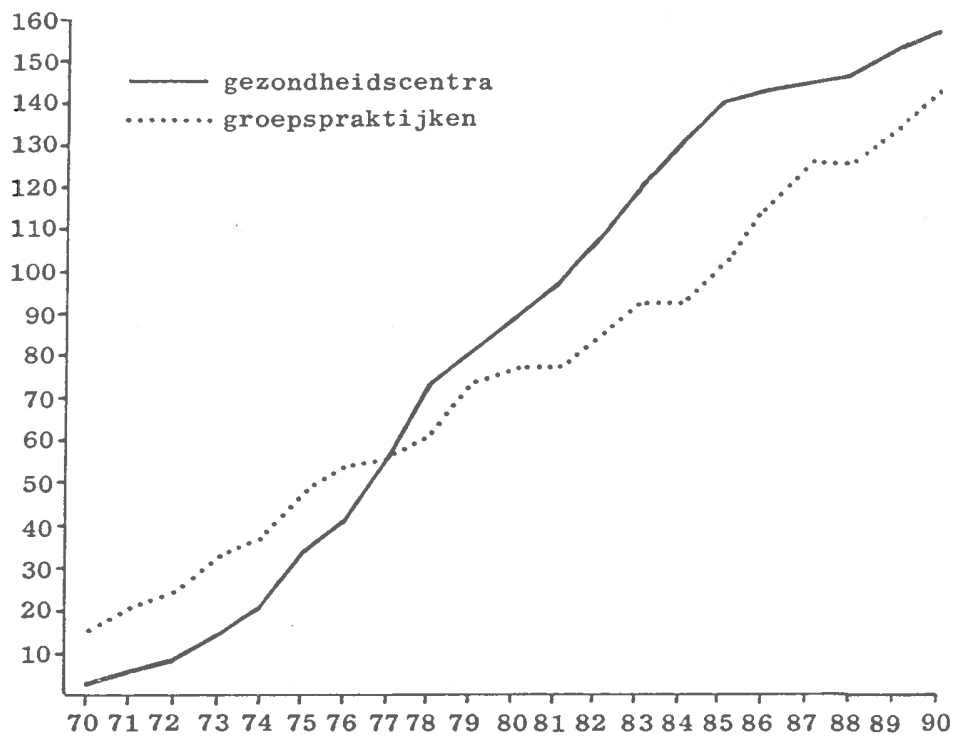
In 1989 zijn er 15 groepspraktijken bijgekomen; negen groepspraktijken verdwenen uit de registratie, waardoor het totaal aantal is toegenomen met zes tot 142. De toe- en afname van groepspraktijken in de registratie betreft voornamelijk verschuivingen van duo- naar groepspraktijken en andersom.

Hoewel de groei niet zo groot is als in de vorige periode bedraagt deze toch nog 4,4%.

Tabel 1.1.: aantal gezondheidscentra en groepspraktijken van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90
gezondheidscentra	3	8	21	42	73	88	107	131	140	143	145	147	153	158
groepspraktijken	15	24	37	54	61	77	83	93	101	115	126	126	136	142

Figuur 1.1.: aantal gezondheidscentra en groepspraktijken van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990

2. SPREIDING VAN GEZONDHEIDSCENTRA EN GROEPS- PRAKTIJKEN

Achtereenvolgens komt aan de orde de spreiding van de gezondheidscentra en groepspraktijken over de provincies, naar urbanisatiegraad en situering binnen de vestigingsplaats. Er is een stippenkaart opgenomen, waarop de locatie van elk gezondheidscentrum en iedere groepspraktijk staat aangegeven.

Tabel 2.1.: aantal gezondheidscentra en groepspraktijken per provincie

Provincie	gezondheidscentra		groepspraktijken	
	aantal	%	aantal	%
Groningen	3	2	6	4
Friesland	2	1	3	2
Drenthe	4	3	3	2
Overijssel	4	3	8	2
Gelderland	8	5	18	13
Flevoland	22	14	-	-
Utrecht	14	9	17	12
Noord-Holland	38	24	16	11
Zuid-Holland	37	23	16	11
Zeeland	1	1	2	1
Noord-Brabant	13	8	29	21
Limburg	12	7	24	17
Totaal	158	100	142	100

Bijna de helft van het totaal aantal gezondheidscentra bevindt zich in de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland. In Flevoland, waar bijna de hele eerste lijn in gezondheidscentra is geconcentreerd, zijn 22 centra. In de noordelijke provincies en Zeeland zijn weinig gezondheidscentra. Ook groepspraktijken komen hier relatief weinig voor.

Van alle groepspraktijken vinden wij 38% in Noord-Brabant en Limburg en een kwart in Gelderland en Utrecht. In Flevoland is geen enkele groepspraktijk.

Tabel 2.2 (zie volgende pagina) toont de verdeling van het aantal gezondheidscentra en groepspraktijken naar urbanisatiegraad van de vestigingsplaats.

Gezondheidscentra komen het meest voor op het verstedelijkt platteland, in forensengemeenten en in de drie grootste steden (alle categorieën 20%). In plattelandsgemeenten en kleine steden zijn relatief weinig gezondheidscentra.

Tabel 2.2.: gezondheidscentra en groepspraktijken naar urbanisatiegraad van de vestigingsplaats

Urbanisatiegraad	gezondheidscentra		groepspraktijken	
	aantal	%	aantal	%
Plattelandsgemeenten	6	4	12	8
Verstedelijkt platteland	32	20	40	28
Forensengemeenten	31	20	14	10
Kleine steden	8	5	21	15
Middelgrote steden	27	17	30	21
Grote steden	23	14	18	13
Amsterdam, Rotterdam en Den Haag	31	20	7	5
Totaal	158	100	142	100

De categorie groepspraktijken op het verstedelijkt platteland is het grootst (28%), gevolgd door groepspraktijken in middelgrote steden (21%).

Als wij beide samenwerkingsverbanden met elkaar vergelijken, dan zien wij dat zowel gezondheidscentra als groepspraktijken relatief veel voorkomen op het verstedelijkt platteland en relatief weinig te vinden zijn in plattelandsgemeenten. In forensengemeenten en in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag komen relatief gezien veel gezondheidscentra en weinig groepspraktijken voor, daarentegen zijn er in de kleine steden relatief veel groepspraktijken en weinig gezondheidscentra.

Vervolgens staat in tabel 2.3 nog een andere indeling van de gezondheidscentra, namelijk naar situering binnen de vestigingsplaats.

Tabel 2.3.: gezondheidscentra naar situering binnen de vestigingsplaats

Situering binnen de vestigingsplaats	gezondheidscentra	
	aantal	%
nieuwbouw/uitbreiding van steden/stadsgewesten met méér dan 100.000 inwoners	32	20
binnensteden/oude (vooroorlogse) wijken van steden met méér dan 100.000 inwoners	22	14
nieuwbouw/uitbreiding van 'kleine' steden (minder dan 100.000 inwoners)	31	20
oude (vooroorlogse) wijken van 'kleine' steden (minder dan 100.000 inwoners)	32	20
groeikernen* (inclusief vroegere groeikernen)	41	26
Totaal	158	100

* Alkmaar, Almere, Capelle a/d IJssel, Hellevoetsluis, Hoofddorp, Hoorn, Huizen-Blaricum, Lelystad, Nieuwegein, Purmerend, Spijkenisse.

In nieuwbouwwijken en in zogenaamde 'groeikernen' is tweederde van alle gezondheidscentra gesitueerd. In oude wijken en binnensteden komt ruim éénderde van de gezondheidscentra voor.

De locaties van alle gezondheidscentra en groepspraktijken staan weergegeven op de stippenkaart.

Figuur 2.1.: Stippenkaart van gezondheidscentra en groepspraktijken in Nederland

3. SOORTEN HULPVERLENING IN GEZONDHEIDSCENTRA

De aanwezigheid van de disciplines huisartsen, wijkverpleging en maatschappelijk werk vormt een criterium waaraan een samenwerkingsverband (onder andere) moet voldoen om als gezondheidscentrum te worden geregistreerd. Naast deze drie kerndisciplines kunnen er nog andere soorten hulpverlening aan een gezondheidscentrum verbonden zijn. Tabel 3.1 geeft een overzicht van het aantal disciplines per gezondheidscentrum.

Tabel 3.1.: aantal disciplines per gezondheidscentrum

Aantal disciplines	gezondheidscentra	
	aantal	%
3	3	2
4	17	11
5	33	21
6	29	18
7	39	25
8	20	13
9	10	6
10	3	2
11	3	2
12	1	-
Totaal	158	100

Het gemiddeld aantal disciplines dat werkzaam is in gezondheidscentra, ligt wederom iets hoger dan het vorig jaar; gemiddeld in 1990 6,4 disciplines, in 1989 6,2 disciplines. Het aantal gezondheidscentra met drie, vier of vijf disciplines is gedaald met 5%, terwijl het aantal gezondheidscentra met zes tot negen disciplines is gestegen met 6%. Een kwart van alle gezondheidscentra bestaat uit zeven disciplines, in slechts drie gezondheidscentra werken uitsluitend de disciplines huisartsgeneeskunde, wijkverpleging en maatschappelijk werk. Er zijn zeven gezondheidscentra waar meer dan negen disciplines vertegenwoordigd zijn.

Welke disciplines er naast huisartsgeneeskunde, wijkverpleging en maatschappelijk werk in gezondheidscentra werkzaam zijn en hoe vaak zij voorkomen staat weergegeven in tabel 3.2.

Tabel 3.2.: aanwezigheid van de disciplines in gezondheidscentra

Discipline	gezondheidscentra	
	aantal	%*
Fysiotherapie	121	77
Verloskunde	89	56
Ziekenverzorging	81	51
Farmacie	55	35
Gezins/bejaardenverzorging	51	32
Tandheelkunde	47	30
Diëtetiek	47	30
Logopedie	13	8
Psychologie	6	4
Oefentherapie	3	2
Overige**	27	17

* Percentage van alle gezondheidscentra (N=158)

** Onder meer schoolgezondheidszorg, sociaal raadslieden, alternatieve genezers, mondhygiënisten

Fysiotherapie is de meest voorkomende extra discipline, deze discipline is in ruim driekwart van alle gezondheidscentra vertegenwoordigd. Verloskunde en ziekenverzorging (die tot de discipline wijkverpleging behoort) komen voor in meer dan de helft van de gezondheidscentra. Deze disciplines worden op enige afstand gevolgd door farmacie, gezins/bejaardenverzorging, tandheelkunde en diëtetiek (30%-35%).

Opmerkelijk is dat nagenoeg alle disciplines ten opzichte van de vorige peiling absoluut en relatief gezien in meer gezondheidscentra voorkomen. Bij verloskunde en farmacie is de toename het grootst (+4%), gevolgd door gezins/bejaardenverzorging (+3%) en tandheelkunde, diëtetiek en logopedie (alle +2%). Het aantal gezondheidscentra waar ziekenverzorging vertegenwoordigd is bleef in absolute zin gelijk, maar daalde relatief gezien met 2%. Hierdoor wordt deze discipline voor het eerst voorbij gestreefd door verloskunde.

4. HULPVERLENERS IN GEZONDHEIDSCENTRA EN GROEPSPRAKTIJKEN

In dit hoofdstuk gaan wij in op het aantal hulpverleners in gezondheidscentra en groepspraktijken, in absolute zin en omgerekend in volledig bezette arbeidsplaatsen.

Van de meest voorkomende disciplines wordt het aantal hulpverleners per samenwerkingsverband vermeld en het totaal aantal per 1 januari 1990 wordt vergeleken met voorgaande peildata.

Tot slot is er een paragraaf over de verdeling van het totaal aantal huisartsen naar praktijkvorm per provincie.

4.1. Huisartsen in groepspraktijken

Tabel 4.1.: aantal huisartsen in groepspraktijken van 1 januari 1970 tot 1 januari 1990

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90
aantal huisartsen	53	81	132	185	214	264	286	323	350	399	434	437	468	492*

* Waaronder tien assistenten

Het aantal huisartsen in groepspraktijken bedraagt 492, ten opzichte van 1989 is dit een toename van 24 (5,1%).

Hoeveel huisartsen er per groepspraktijk zijn staat in tabel 4.2.

Tabel 4.2.: aantal huisartsen per groepspraktijk (inclusief assistenten)

Aantal huisartsen	groepspraktijken	
	aantal	%
3	100	70
4	26	18
5	14	10
6 of meer	2	2
Totaal	142	100

Verreweg de meeste groepspraktijken bestaan uit het minimum aantal van drie huisartsen (70%). In 12% van de groepspraktijken zijn er meer dan vier huisartsen, waaronder een groepspraktijk met acht en een groepspraktijk met tien huisartsen.

4.2. Hulpverleners in gezondheidscentra

Allereerst volgen er gegevens over de huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers en de fysiotherapeuten. Vermeld wordt het aantal hulpverleners in gezondheidscentra per discipline per peiljaar, vanaf 1970. Tevens wordt weergegeven het aantal hulpverleners van de genoemde vier disciplines per gezondheidscentrum.

Vervolgens presenteren wij het totaal aantal hulpverleners van alle voorkomende disciplines in gezondheidscentra. Hierbij staan ook de gecorrigeerde aantallen in volledig bezette arbeidsplaatsen.

4.2.1. Huisartsen in gezondheidscentra

Tabel 4.3.: aantal huisartsen in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90
aantal huisartsen	10	28	76	135	242	284	350	425	460	470	485	506	535	562*

* Waaronder 31 assistenten

Het aantal huisartsen in gezondheidscentra is ten opzichte van de vorige peiling gestegen met 5,1% (+27). Evenals vorig jaar kunnen wij constateren dat de gezondheidscentra iets groter worden wat de huisartsen betreft: er is gemiddeld 3,6 huisarts per gezondheidscentrum.

De volgende tabel toont het aantal huisartsen per gezondheidscentrum.

Tabel 4.4.: aantal huisartsen per gezondheidscentrum

huisartsen per gezondheidscentrum	gezondheidscentra	
	aantal	%
1	7	4
2	39	25
3	41	26
4	35	22
5	18	12
6	11	7
7 of meer	7	4
Totaal	158	100

In meer dan de helft van de gezondheidscentra zijn twee of drie huisartsen vertegenwoordigd. Aan 22% van de gezondheidscentra zijn vier huisartsen verbonden. Er zijn slechts zeven gezondheidscentra waar één huisarts

werkzaam is en er is één gezondheidscentrum waar maar liefst 14 huisartsen aan verbonden zijn.

4.2.2. Wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra

Tabel 4.5.: aantal wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90
aantal wijkverpleegkundigen	9	25	61	101	198	249	308	401	434	466	490	508	550	557

Het aantal wijkverpleegkundigen is, in tegenstelling tot de vorige periode, in absolute en relatieve zin slechts in geringe mate toegenomen: +7, 1,3%. Hierdoor neemt het gemiddeld aantal wijkverpleegkundigen iets af tot 3,5 per gezondheidscentrum.

In tabel 4.6 staat weergegeven hoe het aantal wijkverpleegkundigen over de gezondheidscentra verdeeld is.

Tabel 4.6.: aantal wijkverpleegkundigen per gezondheidscentrum

wijkverpleegkundigen per gezondheidscentrum	gezondheidscentra	
	aantal	%
1	17	4
2	34	22
3	41	26
4	27	17
5	21	13
6	5	3
7	6	4
8 of meer	7	4
Totaal	158	100

In bijna de helft van de gezondheidscentra werken twee of drie wijkverpleegkundigen. Er zijn 17 gezondheidscentra met één wijkverpleegkundige en 13 gezondheidscentra waaraan zeven wijkverpleegkundigen of meer verbonden zijn.

4.2.3. Maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra

Tabel 4.7.: aantal maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90
aantal maatschappelijk werkenden	4	13	38	76	114	140	181	208	232	247	263	274	294	312

Van de drie kerndisciplines is de relatieve stijging van het aantal hulpverleners bij het maatschappelijk werk het grootst: 6,1%, +18. Evenals bij de huisartsen stijgt bij deze discipline de gemiddelde bezetting en wel tot 2,0 maatschappelijk werkende per gezondheidscentrum.

De verdeling van het aantal maatschappelijk werkenden over de gezondheidscentra staat in tabel 4.8.

Tabel 4.8.: aantal maatschappelijk werkenden per gezondheidscentrum

maatschappelijk werkenden per gezondheidscentrum	gezondheidscentra	
	aantal	%
1	67	42
2	56	35
3	17	11
4	11	7
5	4	3
6	3	2
Totaal	158	100

In tegenstelling tot de disciplines huisartsgeneeskunde en wijkverpleegkunde is het Algemeen Maatschappelijk Werk veel vaker slechts door één persoon vertegenwoordigd in een gezondheidscentrum (42%). Daarnaast komen gezondheidscentra met twee maatschappelijk werkenden veel voor (35%).

4.2.4. Fysiotherapeuten in gezondheidscentra

Tabel 4.9.: aantal fysiotherapeuten in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90
aantal fysiotherapeuten	8	10	25	58	121	189	243	307	340	365	390	405	409	432*

* Er zijn negen fysiotherapeuten die in meer dan één gezondheidscentrum werken. 432 is het aantal gecorrigeerd voor deze dubbeltellingen.

Het aantal fysiotherapeuten is, in tegenstelling tot de vorige periode, in absolute en relatieve zin fors toegenomen (+23, 5,6%).

Hoeveel fysiotherapeuten er per gezondheidscentrum zijn staat aangegeven in tabel 4.10.

Tabel 4.10.: aantal fysiotherapeuten per gezondheidscentrum

fysiotherapeuten per gezondheidscentrum	gezondheidscentra	
	aantal	%
discipline niet vertegenwoordigd	37	23
1	11	7
2	27	17
3	30	19
4	21	13
5	13	8
6	7	5
7 of meer	12	8
Totaal	158	100

In bijna een kwart van de gezondheidscentra is de discipline fysiotherapie niet vertegenwoordigd. In 36% van alle gezondheidscentra zijn twee of drie fysiotherapeuten werkzaam. Aan 13% van de gezondheidscentra zijn meer dan vijf fysiotherapeuten verbonden.

4.2.5. Overige hulpverleners en samenvatting

Een overzicht van het totaal aantal hulpverleners in gezondheidscentra staat weergegeven in tabel 4.11 (zie volgende pagina). In de rechterkolom staat het aantal omgerekend in volledig bezette arbeidsplaatsen.

Het **totaal aantal hulpverleners** is gestegen met 121, een toename van 5,1%, bijna 2% minder dan de vorige periode.

Het aantal hulpverleners per discipline vergeleken met de vorige peiling zien wij de grootste toename van het aantal hulpverleners bij de huisartsen (+27), fysiotherapeuten (+23) en maatschappelijk werkenden (+18).

Bij de huisartsen is 41% van de toename toe te schrijven aan de nieuwe gezondheidscentra, bij de fysiotherapeuten is dit eenderde en bij het maatschappelijk werk 17%.

Tabel 4.11.: absoluut en gecorrigeerd aantal hulpverleners per discipline in gezondheidscentra

hulpverleners	aantal	in volledig bezette arbeidsplaatsen
huisartsen	562	450
wijkverpleegkundigen	557	449
maatschappelijk werkenden	312	203
fysiotherapeuten	432 (441)*	318
verloskundigen	148 (193)*	43
gezins/bejaardenverzorgenden	106	63
ziekenverzorgenden	103	79
apothekers	81	69
tandartsen	79	63
diëtisten	47	9
logopedisten	18	6
psychologen	8	5
oefentherapeuten	5	3
overige**	49	27
Totaal	2507 (2561)	1787

* Het komt voor dat verloskundigen en fysiotherapeuten in meerdere gezondheidscentra werken. Vandaar dat er dubbeltellingen zijn. Tussen haakjes staat het aantal functies, het andere getal is gecorrigeerd voor dubbeltellingen en betreft personen.

** Zoals schoolartsen, mondhygiënisten, sociaal raadsliden, alternatieve genezers.

Het aantal in volledig bezette arbeidsplaatsen is gestegen met 70. De toename bedraagt 4,1%, 1,7% minder dan de vorige periode.

Evenals het aantal hulpverleners is de toename in volledig bezette arbeidsplaatsen het grootst bij huisartsen (+21) en fysiotherapeuten (+16). Echter bij enkele andere disciplines zien wij een afwijkend beeld. Zo is het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen bij het maatschappelijk werk, in tegenstelling tot het aantal hulpverleners van deze discipline, slechts gering gestegen (+3) en bij de wijkverpleging relatief sterk (+11).

Hoewel het aantal verloskundigen met negen personen is toegenomen, is het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen gedaald met twee.

In tabel 4.12 staat de gemiddelde bezetting van het aantal huisartsen, wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden per gezondheidscentrum vanaf 1979.

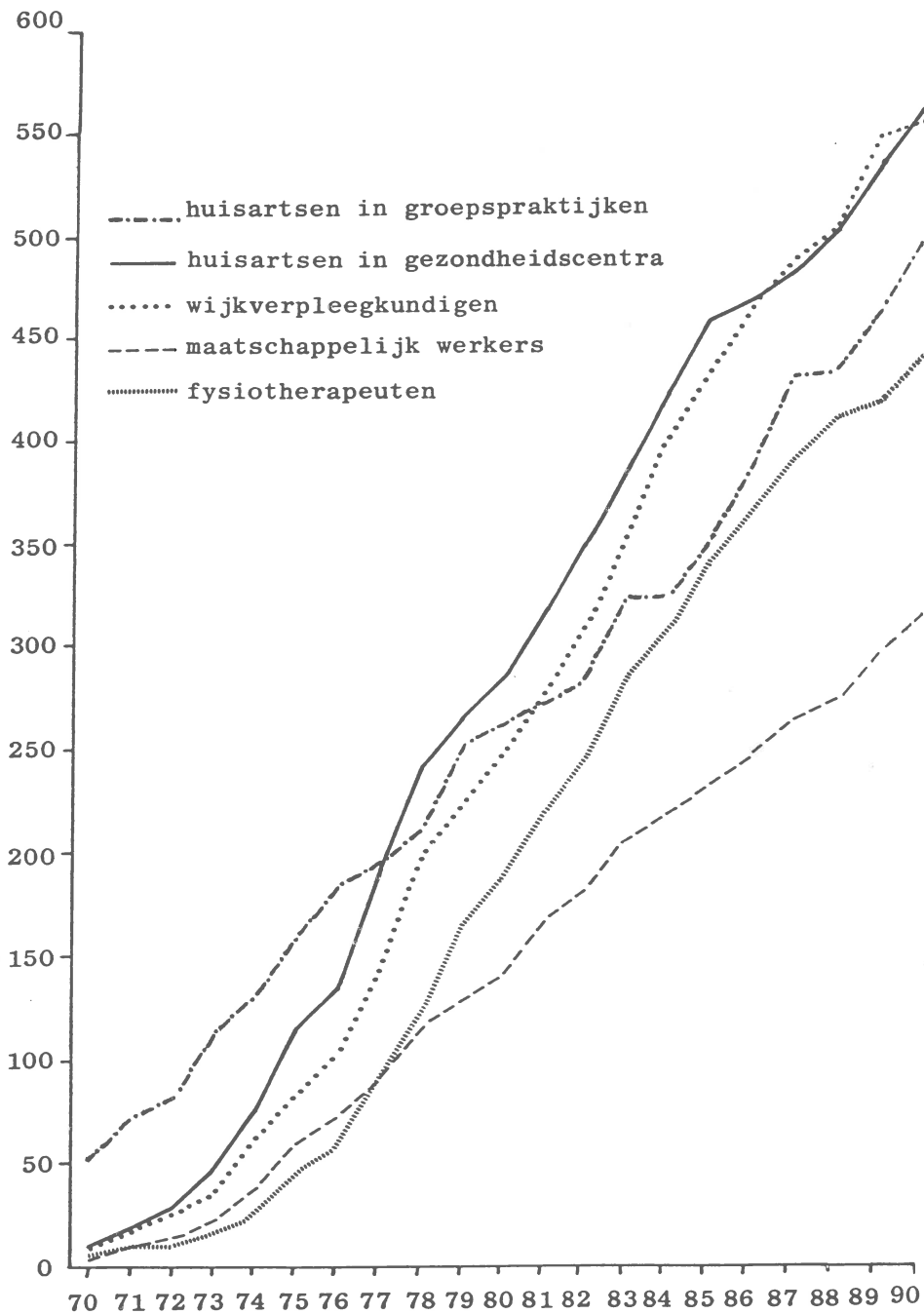
Tabel 4.12.: gemiddelde bezetting van de kerndisciplines per gezondheidscentrum van 1 januari 1979 tot en met 1 januari 1990

	'79	'80	'81	'82	'83	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90
huisartsen	3,3	3,2	3,3	3,3	3,3	3,2	3,3	3,3	3,3	3,4	3,5	3,6
wijkverpleegkundigen	2,7	2,8	2,9	2,9	2,9	3,1	3,1	3,3	3,4	3,5	3,6	3,5
maatschappelijk werkenden	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7	1,7	1,8	1,8	1,9	2,0
Totaal	7,5	7,6	7,9	7,9	7,9	7,9	8,1	8,3	8,5	8,7	9,0	9,1

De gemiddelde bezetting van de kerndisciplines per gezondheidscentrum stijgt gestaag. De kerndisciplines afzonderlijk bekeken, zien wij bij de huisartsen een stijging sinds 1987. Bij de wijkverpleging is in de laatste peiling voor het eerst sprake van een lichte daling van de gemiddelde bezetting. Bij het gemiddeld aantal maatschappelijk werkenden zet de stijgende trend dit jaar voort.

In figuur 4.1 staat het aantal huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten werkzaam in gezondheidscentra op de peildata 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990.

Figuur 4.1.: aantal huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten in gezondheidscentra en aantal huisartsen (inclusief assistenten) in groepspraktijken van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990

4.3. Spreiding van huisartsen in verschillende praktijkvormen

Het aantal huisartsen (inclusief assistenten) wordt vergeleken per provincie, onderscheiden naar de volgende praktijkvormen: solo-, duo-, groepspraktijken en gezondheidscentra. De gegevens zijn ontleend aan de NIVEL-registratie van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg (Pool en Hingstman, 1990).

Tabel 4.13.: aantal huisartsen naar praktijkvorm* en provincie (inclusief assistenten)**

	solopraktijk		duopraktijk		groepspraktijk		gezondheidscentrum		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Groningen	160	63,0	60	23,6	23	9,1	11	4,3	254	100,0
Friesland	153	56,0	102	37,4	11	4,0	7	2,6	273	100,0
Drenthe	88	29,9	81	27,5	9	3,2	16	5,4	294	100,0
Overijssel	260	60,6	124	28,9	28	6,5	17	4,0	429	100,0
Gelderland	414	51,7	294	36,7	60	7,5	33	4,1	801	100,0
Flevoland	19	18,4	13	12,6	-	-	73	68,9	104	100,0
Utrecht	213	46,3	139	30,2	60	13,0	48	10,4	460	100,0
Noord-Holland	626	54,0	360	31,0	52	4,5	122	10,5	1160	100,0
Zuid-Holland	810	56,9	428	30,1	54	3,8	132	9,3	1424	100,0
Zeeland	96	58,2	60	36,4	6	3,6	3	1,8	165	100,0
Noord-Brabant	437	46,7	347	37,1	110	11,8	41	4,4	935	100,0
Limburg	176	35,3	205	41,1	79	15,8	39	7,8	499	100,0
Nederland	3452	51,5	2213	33,1	492	7,3	541	8,1	6698	100,0

* Het komt voor dat huisartsen in meerdere praktijkvormen werken, bijvoorbeeld dat zij een solopraktijk hebben en daarnaast ook in een gezondheidscentrum werken. In de tabel is het totaal aantal huisartsen in Nederland de **hoofdpraktijkvorm** vermeld. Zo worden de dubbelstellingen vermeden en vandaar dat de aantallen per praktijkvorm iets afwijken van het feitelijk aantal huisartsen per praktijkvorm.

** Het betreft voorlopige cijfers.

In Flevoland werkt bijna 70% van de huisartsen in gezondheidscentra; in deze provincie is bijna de hele eerste lijn in gezondheidscentra georganiseerd. Op zeer ruime afstand volgen de provincies Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland, waar relatief veel huisartsen aan een gezondheidscentrum verbonden zijn; ongeveer 10%. Het percentage huisartsen in gezondheidscentra is het laagst in Friesland en Zeeland.

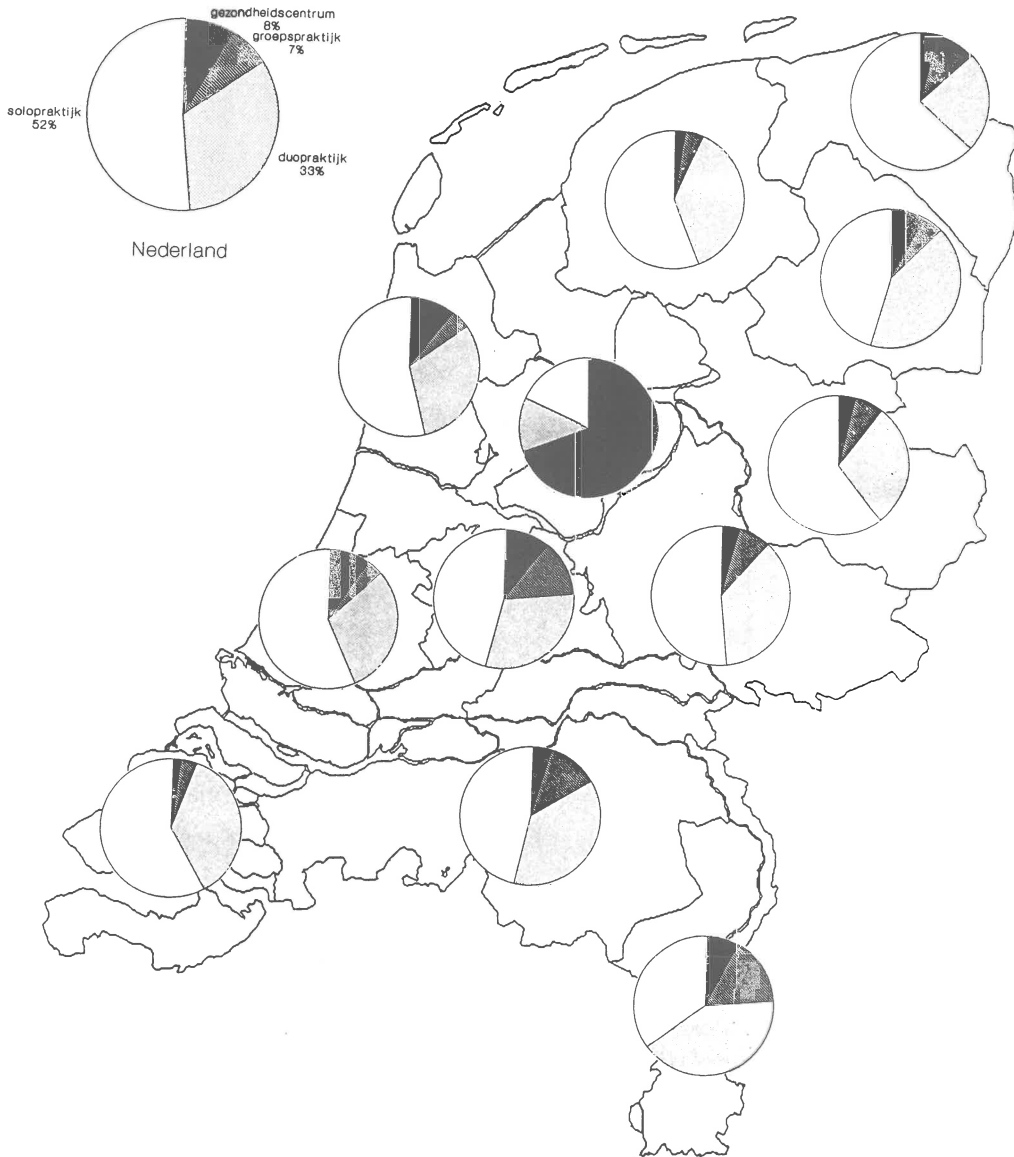
Ook dit jaar is het percentage huisartsen in gezondheidscentra toegenomen en wel met 0,2% tot 8,1% van het totaal.

Het percentage huisartsen in groepspraktijken is in de provincies Limburg, Utrecht en Noord-Brabant het grootst. Zoals reeds eerder geconstateerd is er in Flevoland geen enkele groepspraktijk. Ook is het relatieve aantal huisartsen in duopraktijken in Flevoland het laagst, in Limburg is dit het grootst.

De daling van het relatieve aantal huisartsen dat een solopraktijk heeft, zoals die de laatste jaren heeft plaatsgevonden, is de afgelopen periode niet voortgezet. Het blijft de meest voorkomende praktijkvorm, zij het dat deze in Drenthe, Flevoland, Utrecht, Noord-Brabant en Limburg niet meer door een absolute meerderheid van de artsen wordt gepraktiseerd.

In figuur 4.2 staat het percentage huisartsen naar praktijkvorm per provincie (inclusief assistenten) aangegeven.

Figuur 4.2.: percentage huisartsen naar praktijkvorm per provincie (inclusief assistenten)

5. ONDERSTEUNEND PERSONEEL IN GEZONDHEIDSCENTRA

Naast de hulpverleners is er in de meeste gezondheidscentra ook ondersteunend personeel werkzaam. Tot deze categorie behoren coördinatoren, praktijk/centrumassistenten, administratief medewerkers, receptionisten, tandartsassistenten, apothekersassistenten en huishoudelijk personeel.

Tabel 5.1 toont de aantallen en gecorrigeerde aantallen ondersteunend personeel in gezondheidscentra.

Tabel 5.1.: aantallen en gecorrigeerde aantallen ondersteunend personeel in gezondheidscentra

Funcities	aantal	in volledig bezette arbeidsplaatsen
Coördinatoren/directeuren	62	35
Praktijk-, centrumassistenten/algemeen werkenden	511	357
Administratieve medewerkers	85	42
Tandartsassistenten	87	71
Apothekersassistenten	340	255
Huishoudelijk personeel	119	37
Overige*	71	38
Totaal	1275	835

* Zoals analisten en receptionisten

Het totaal aantal ondersteunend personeel is sterk toegenomen met 165 tot 1275 personen. Omgerekend naar full-time arbeidsplaatsen betekent dit een forse stijging van 96, zodat het totaal aantal volledig bezette arbeidsplaatsen 835 bedraagt. Deze stijgingen zijn bijna driemaal zoveel als de vorige periode.

Wij constateerden reeds dat gezondheidscentra, wat betreft aantal disciplines en aantal hulpverleners, groter worden. Met de uitbreiding van de hulpverleners is dus in de afgelopen periode het ondersteunend personeel (zelfs meer dan evenredig) meegegroeid.

Het aantal coördinatoren/directeuren is toegenomen met negen tot 62, het aantal gezondheidscentra dat een coördinator/directeur heeft komt hierdoor op 38%.

De categorie praktijk-, centrumassistenten/algemeen werkenden is gestegen met 31 personen (+13 full-time arbeidsplaatsen).

Gemiddeld is er 1,1 praktijk-, centrumassistent/algemeen werkende per huisarts, omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen is dit 0,79.

Wij constateren - conform het totaalbeeld van het ondersteunend personeel - een stijging van het aantal praktijk-, centrumassistente/algemeen werkende per huisarts, zowel in aantal personen als omgerekend naar full-time arbeidsplaatsen. Dit in tegenstelling tot de vorige periode, toen er sprake was van een lichte daling.

Het zij vermeld dat praktijk-, centrumassistenten vaak niet alleen voor de huisarts maar ook voor andere disciplines werken.

Hoewel het huishoudelijk personeel is toegenomen met 14 personen, is het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen gedaald met zes.

6. VRIJ BEROEP EN DIENSTVERBAND

Voor bepaalde categorieën hulpverleners is het mogelijk om te werken als vrije beroepsbeoefenaar of in dienstverband. Tot deze categorieën behoren de huisartsen, fysiotherapeuten, verloskundigen, tandartsen en apothekers. Dit in tegenstelling tot de wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden, ziekenverzorgenden en gezins/bejaardenverzorgenden, die in dienst van een instelling zijn (kruisvereniging, instelling voor maatschappelijk werk). Door deze instellingen worden zij dan gedetacheerd bij gezondheidscentra.

In de volgende paragrafen zal per discipline uit de eerstgenoemde categorieën worden beschreven in welke mate zij in vrij beroep of in dienstverband werken. Bij de gegevens over de huisartsen staat tevens het aantal 'dienstverband'-gezondheidscentra vermeld. Hiermee worden de gezondheidscentra bedoeld die tenminste de huisarts(en) in loondienst hebben.

6.1. Dienstverband huisartsen in gezondheidscentra en aantal 'dienstverband-centra'

Tabel 6.1.: aantal huisartsen in vrij beroep en in dienstverband

	huisartsen	
	aantal	%
Vrij beroep	302	54
Dienstverband	260	46
Totaal	562	100

Meer dan de helft van alle huisartsen werkzaam in gezondheidscentra is vrije beroepsbeoefenaar (54%), 46% is in dienstverband. Deze percentages zijn in de afgelopen periode gelijk gebleven.

Tabel 6.2 geeft aan wie de werkgevers zijn van de huisartsen in dienstverband en het aantal dienstverband-centra.

Tabel 6.2.: aantal huisartsen in dienstverband, soort werkgever en aantal 'dienstverband-centra'

Werkgever	huisartsen		dienstverband centra	
	aantal	%**	aantal	%***
Stichting	211	38	60	38
Gemeente	11	2	2	1
Kruisvereniging	7	1	2	1
Andere arts(en)*	31	5		
Totaal	260	46	64	40

* Als huisarts-assistent bij een zelfstandig gevestigde collega.

** Percentage van het totaal aantal huisartsen in gezondheidscentra (N=562).

*** Percentage van het totaal aantal gezondheidscentra (N=158).

Van de huisartsen in loondienst heeft ruim viervijfde deel een stichting als werkgever. In totaal zijn er 64 gezondheidscentra waar tenminste de huisartsen in dienst zijn van de rechtspersoon van het centrum (40%).

6.2. Dienstverband fysiotherapeuten in gezondheidscentra

Tabel 6.3.: aantal fysiotherapeuten in vrij beroep en dienstverband

	fysiotherapeuten	
	aantal	%
Vrij beroep (met overeenkomst met ziekenfonds)	228	52
Vrij beroep (op notabasis)	40	9
Dienstverband	173	39
Totaal	441	100

Bijna tweederde van de fysiotherapeuten in gezondheidscentra is vrije beroepsbeoefenaar, in deze groep zitten 40 fysiotherapeuten (15%) die op notabasis werken bij een vrijevestigde collega.

Een specificatie van de werkgever van fysiotherapeuten in loondienst staat in tabel 6.4.

Tabel 6.4.: dienstverband fysiotherapeuten in gezondheidscentra en soort werkgever

	fysiotherapeuten	
	aantal	%*
Stichting	144	33
Fysiotherapiepraktijk (buiten centrum)	13	3
Gemeente	8	2
Kruisvereniging	7	1
Totaal	172	39

* Percentage van totaal aantal fysiotherapeuten in gezondheidscentra (N=441)

Van de fysiotherapeuten in loondienst is - evenals de huisartsen - het merendeel in dienst van een stichting (83%), dit is 33% van het totaal aantal fysiotherapeuten in gezondheidscentra. De overige fysiotherapeuten in loondienst zijn in dienst van een fysiotherapiepraktijk (3%), de gemeente (2%) of een kruisvereniging (1%).

6.3. Dienstverband verloskundigen, tandartsen en apothekers in gezondheidscentra

Tabel 6.5.: aantal verloskundigen, tandartsen en apothekers in dienstverband

Discipline	dienstverband	
	aantal	%
Verloskundigen	30	16
Tandartsen	25	31
Apothekers	50	62

Van de verloskundigen in gezondheidscentra werkt 16% in dienstverband, dit percentage is met vijf gedaald. Van de tandartsen is 31% in dienstverband en van de apothekers 62%. Het relatieve aantal apothekers in dienstverband is dit jaar (opnieuw) gestegen en wel met 9%. Alle tandartsen en het merendeel van de verloskundigen en apothekers zijn in dienst van een stichting.

7. PATIËNTENBESTANDEN EN WERKGEBIEDEN

Huisartsen beschikken over een vast bestand van ingeschreven patiënten. Deze patiënten kunnen (nagenoeg) allemaal in een bepaald begrensd gebied wonen, zoals een wijk of dorp, of verspreid over een niet duidelijk begrensd of erg groot gebied.

De disciplines die in instellingen georganiseerd zijn, zoals wijkverpleging, maatschappelijk werk en gezinszorg, hebben geen vast patiëntenbestand, maar zij werken wel (meestal) in een bepaald gebied waarvan de inwoners de doelpopulatie vormen.

In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de **grootte** van de patiëntenbestanden van de huisartsen en op de **omvang** van de werkgebieden van de disciplines wijkverpleegkunde en maatschappelijk werk.

Vervolgens komen voor elke discipline **afzonderlijk** de werkgebieden aan de orde en worden de werkgebieden van de disciplines **onderling** vergeleken.

Op basis van deze gegevens kunnen dan conclusies getrokken worden over de afstemming van werkgebieden.

7.1. Patiëntenbestanden van huisartsen in gezondheidscentra

Tabel 7.1 omvat de gegevens over de patiëntenbestanden van huisartsen, gesplitst in aantal ziekenfonds- en particuliere patiënten.

Tabel 7.1.: aantal patiënten van huisartspraktijken in gezondheidscentra en het gemiddeld aantal patiënten per huisarts

Verzekeringsvorm	patiënten		patiënten per huisarts*	
	aantal	%	ongecorrigeerd	gecorrigeerd**
ziekenfonds	641.027	62	1.141	1.425
particulier	398.163	38	708	885
Totaal	1.039.190	100	1.849	2.310

* Inclusief assistenten.

** Omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen.

Het totaal aantal patiënten dat ingeschreven staat bij een huisarts in een gezondheidscentrum is, vergeleken met het vorig jaar, gestegen met ruim 57.000 patiënten en bedraagt 1.039.190. Dit is 7,0% van de Nederlandse bevolking. Van het totale patiëntenbestand is 62% ziekenfondspatiënt.

Gemiddeld bestaat de praktijk van een huisarts, werkzaam in een gezondheidscentrum, uit 1849 patiënten. Omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen (er zijn nogal wat huisartsen die part-time werken) bedraagt de gemiddelde praktijkgrootte 2310 patiënten. Voor het eerst sinds jaren neemt de gemiddelde praktijkgrootte van huisartsen in gezondheidscentra toe (gemiddeld +21 patiënten).

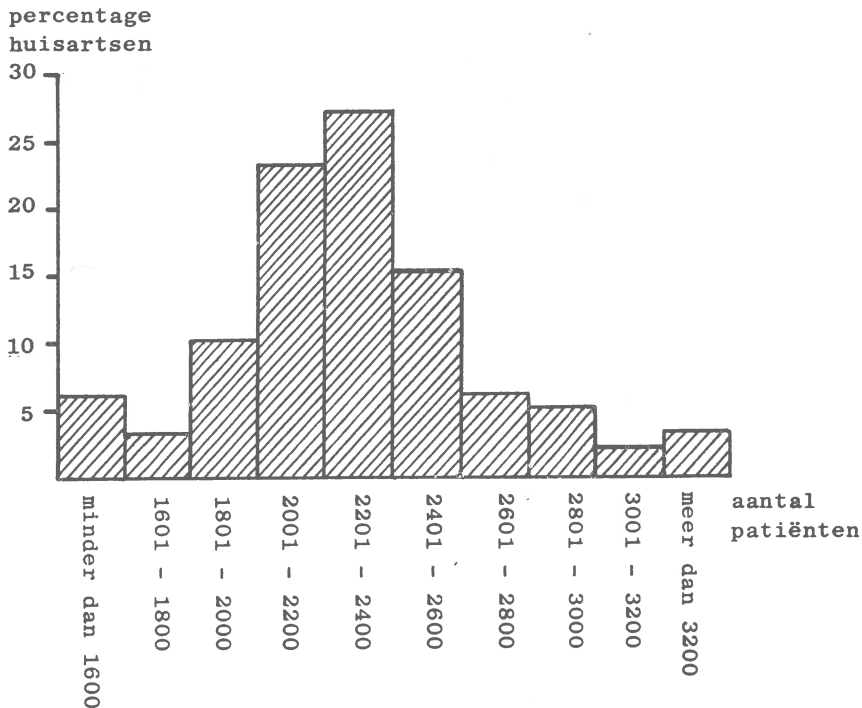
De gemiddelde praktijkgrootte van huisartsen in gezondheidscentra is niet goed te vergelijken met landelijke cijfers, omdat er op dit niveau geen gegevens beschikbaar zijn over praktijkomvang en part-time werken van huisartsen. Een globale vergelijking is mogelijk door de patiëntenbestanden in gezondheidscentra te vergelijken met het aantal inwoners per huisarts in Nederland; per 1 januari 1990 waren dat er 2224. Daarmee vergeleken is de ongecorrigeerde gemiddelde praktijkgrootte in de centra klein. De vergelijking gaat echter niet helemaal op, omdat huisartsen in gezondheidscentra vaker part-time en in beginnende praktijken werken dan hun collega's elders. Bovendien kunnen artsen in multidisciplinaire samenwerkingsverbanden onder bepaalde voorwaarden volstaan met een aantal patiënten onder de normpraktijk van 2350 patiënten, omdat 15% samenwerkingstijd gesubsidieerd wordt (norm zoals die door de Ziekenfondsraad wordt gehanteerd).

De frequentieverdeling van het aantal patiënten per huisarts (in volledig bezette arbeidsplaatsen) in gezondheidscentra staat in figuur 7.1 (zie volgende pagina). Bij de helft van alle huisartsen in gezondheidscentra staan er tussen de 2000 en 2400 patiënten ingeschreven. Bijna eenderde van de huisartsen heeft een patiëntenaantal van 2000 of minder en 16% heeft een patiëntenpopulatie van 2600 of meer. De verdeling verschilt slechts in geringe mate van de cijfers uit de vorige peiling.

7.2. Omvang van de werkgebieden van wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkers

In de meeste gezondheidscentra hebben de wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkers een geografisch begrensd werkgebied, waarbinnen de doelpopulaties van de disciplines zich bevinden (hierover meer in paragraaf 7.3). Het gemiddeld aantal inwoners per hulpverlener, voor zover de discipline geografisch begrensd ('wijkgebonden') werkt, valt af te lezen uit tabel 7.2 (zie volgende pagina). Eveneens is het gemiddeld aantal inwoners per hulpverlener weergegeven dat gecorrigeerd is voor het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen.

Figuur 7.1.: Frequentieverdeling van het aantal patiënten per huisarts (in volledig bezette arbeidsplaatsen) in gezondheidscentra*

* Dit is het gemiddelde per huisarts (in volledig bezette arbeidsplaatsen) per gezondheidscentrum.

Tabel 7.2.: omvang van de werkgebieden van wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra

Discipline	aantal centra		gemidd. aantal inwoners per discipline	aantal hulpverleners	inwoners per hulpverlener	
	abs*	%			ongecorr. gemid.	gecorr.** gemid.
Wijkverpleegkunde	117	74	10761	430	2928	3692
Maatschappelijk werk	116	73	12036	229	6097	9492

* Gezondheidscentra waar de discipline geografisch begrensd werkt.

** Omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen.

Het aantal gezondheidscentra waar de discipline wijkverpleegkunde wijkgebonden werkt komt nagenoeg overeen met het aantal centra waar door het maatschappelijk werk wijkgebonden wordt gewerkt, daarentegen verschilt het aantal hulpverleners sterk; 430 wijkverpleegkundigen en 229 maatschappelijk werkenden.

Het gemiddeld werkgebied van de discipline wijkverpleegkunde omvat 10761 inwoners en is hiermee kleiner dan het gemiddeld werkgebied van het maatschappelijk werk met 12036 inwoners. Het (ongecorrigeerd) gemiddeld aantal inwoners per wijkverpleegkundige is 2928, voor maatschappelijk werk is dit 6097. Omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen zijn er gemiddeld 3692 inwoners per wijkverpleegkundige en 9492 inwoners per maatschappelijk werker.

Deze cijfers weerspiegelen de reeds eerder gepresenteerde bevinding dat er per maatschappelijk werkende meestal twee à drie wijkverpleegkundigen in een centrum werken.

Zowel bij de wijkverpleegkunde als bij het maatschappelijk werk in gezondheidscentra is het (gecorrigeerd) gemiddeld aantal inwoners per hulpverlener toegenomen (ongeveer 30 inwoners).

Wat betreft de huisartsen constateerden wij in de vorige paragraaf een stijging van de gemiddelde patiëntenpopulatie, dus voor alle kerndisciplines geldt dat de omvang van de werkgebieden c.q. praktijkpopulatie is toegenomen.

7.3. De werkgebieden in gezondheidscentra vergeleken

Afstemming van werkgebieden en doelpopulaties vormt een vereiste voor goede samenwerking. Alvorens in te gaan op de mate van afstemming van werkgebieden en doelpopulaties tussen disciplines in gezondheidscentra worden eerst de variaties beschreven (geografisch begrensd, onbegrensd, huisartspraktijkgebonden).

Het werkgebied van een huisarts kan geografisch begrensd of onbegrensd zijn. Geografisch begrensd (wijkgebonden) wil zeggen dat de ingeschreven patiënten (nagenoeg) allemaal in een bepaalde wijk of kleine plaats wonen. Met 'geografisch onbegrensd' betitelen wij een werkgebied dat niet duidelijk omschreven kan worden of dat groter is dan 30.000 inwoners. Wat de andere disciplines betreft, zij werken meestal geografisch begrensd (wijkgebonden) of praktijkgebonden. Praktijkgebonden wil zeggen dat de hulpverleners uitsluitend werken voor de patiënten die bij de huisartsen van het centrum staan ingeschreven. In een enkel geval komt het voor dat maatschappelijk werkenden en/of wijkverpleegkundigen werken voor een gebied met meer dan 30.000 inwoners, dus 'onbegrensd'.

In schema 7.2 staan de mogelijke combinaties betreffende werkgebieden en doelpopulaties van enerzijds de huisartsen en anderzijds de overige disciplines.

Uiteraard is het mogelijk dat binnen de categorie 'overige disciplines' van verschillende werkgebieden sprake is. Bijvoorbeeld indien de ene discipline wijkgebonden en de andere praktijkgebonden werkt.

Schema 7.2.: combinaties van werkgebieden en doelpopulaties van de disciplines in gezondheidscentra

Huisartsen	overige disciplines	
	geografisch begrensd	praktijkgebonden
geografisch begrensd	Hetzelfde werkgebied of verschillende werkgebieden die elkaar gedeeltelijk overlappen. De overige disciplines werken ook voor patiënten van andere huisartsen in hun werkgebied.	De overige disciplines werken ook wijkgebonden, maar alleen voor de praktijkpopulatie van de huisartsen.
onbegrensd	Deel van praktijkpopulatie van de huisartsen woont in werkgebied van overige disciplines, deel daarbuiten. De overige disciplines werken ook voor patiënten van andere huisartsen in hun werkgebied.	De overige disciplines werken alleen voor de patiënten van de huisartsen, waar die ook wonen.

In tabel 7.3 en 7.4 staat per discipline aangegeven in hoeverre er geografisch begrensd, onbegrensd of praktijkgebonden wordt gewerkt.

Tabel 7.3.: werkgebied van huisartsen in gezondheidscentra

werkgebied	gezondheidscentra	
	aantal	%
geografisch begrensd ('wijkgebonden')	132	83
geografisch onbegrensd ('niet wijkgebonden')	26	17
Totaal	158	100

Ruim viervijfde deel van alle huisartsen in gezondheidscentra werkt 'wijkgebonden', dus in een wijk of kleine plaats. Het relatieve aantal huisartsen dat een begrensd werkgebied heeft is met 3% gestegen.

Tabel 7.4.: werkgebied van wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers en fysiotherapeuten in gezondheidscentra

Werkgebied/doelpopulatie	discipline					
	wijkverpleegkunde		maatschappelijk werk		fysiotherapie	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
geografisch begrensd	117	74	116	73	89	73
praktijkgebonden	40	25	38	24	25	21
onbegrensd	1	1	4	3	7	6
Totaal	158	100	158	100	121	100

In bijna driekwart van de gezondheidscentra werkt de discipline wijkverpleegkunde, maatschappelijk werk en fysiotherapie wijkgebonden. In 20% à 25% hebben wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten zich organisatorisch aangepast aan de patiëntenpopulatie van de huisarts door praktijkgebonden te gaan werken.

In tegenstelling tot de vorige periode is het aantal gezondheidscentra waar de wijkverpleegkundigen wijkgebonden werken ten opzichte van het vorig jaar met 4% gestegen, terwijl er 4% minder praktijkgebonden wordt gewerkt. Bij het maatschappelijk werk zien wij eenzelfde ontwikkeling, hetzij in lichtere mate. Bij de fysiotherapie is het praktijkgebonden werken gedaald met 2%.

Als de wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en/of fysiotherapeuten wijkgebonden werken dan dient er voor samenwerking een bepaalde overlap te zijn in de werkgebieden van huisarts(en) en de andere disciplines. Deze mate van overlap komt aan de orde in tabel 7.5, 7.6 en 7.7.

Tabel 7.5.: vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en wijkverpleegkundigen (WV) in gezondheidscentra

Vergelijking werkgebieden HA en WV	gezondheidscentra	
	aantal	%
HA geografisch begrensd ('wijkgebonden')		
- WV identiek werkgebied	92	58
- WV groter werkgebied dat HA-gebied omvat	5	3
- WV kleiner werkgebied door HA-gebied omsloten	11	7
- WV werkt praktijkgebonden	24	15
- WV-gebied onbegrensd	-	-
HA niet duidelijk geografisch begrensd		
- WV-gebied wel begrensd	9	6
- WV werkt praktijkgebonden	16	10
- WV-gebied onbegrensd	1	1
Totaal	158	100

In 58% van alle gezondheidscentra zijn de werkgebieden van huisartsen en wijkverpleegkundigen identiek. Dit aantal is ten opzichte van de vorige peiling met 5% toegenomen. Er zijn vijf gezondheidscentra waar het werkgebied van de wijkverpleegkundigen het werkgebied van de huisartsen omvat en groter is; in 11 gezondheidscentra is de situatie omgekeerd: het werkgebied van de wijkverpleegkundigen is kleiner en wordt door het gebied van de huisarts omsloten.

Er wordt relatief gezien veel meer praktijkgebonden gewerkt door wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra waar de huisarts onbegrensd werkt (62%) dan waar de huisarts wijkgebonden werkt (18%).

Tabel 7.6.: vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en maatschappelijk werkenden (MW) in gezondheidscentra

Vergelijking werkgebieden HA en MW	gezondheidscentra	
	aantal	%
HA geografisch begrensd ('wijkgebonden')		
- MW identiek werkgebied	95	60
- MW groter werkgebied dat HA-gebied omvat	6	4
- MW kleiner werkgebied door HA-gebied omsloten	8	5
- MW werkt praktijkgebonden	21	13
- MW-gebied onbegrensd	2	1
HA niet duidelijk geografisch begrensd		
- MW-gebied wel begrensd	7	5
- MW werkt praktijkgebonden	17	11
- MW-gebied onbegrensd	2	1
Totaal	158	100

De vergelijking van de werkgebieden van huisartsen met de werkgebieden van maatschappelijk werkenden vertoont ongeveer hetzelfde beeld. In 60% van alle gezondheidscentra hebben de huisartsen en maatschappelijk werkenden hetzelfde werkgebied, dit aantal is met 3% gestegen. Er wordt relatief meer praktijkgebonden gewerkt waar het werkgebied van de huisartsen onbegrensd is dan waar de huisartsen wijkgebonden werken.

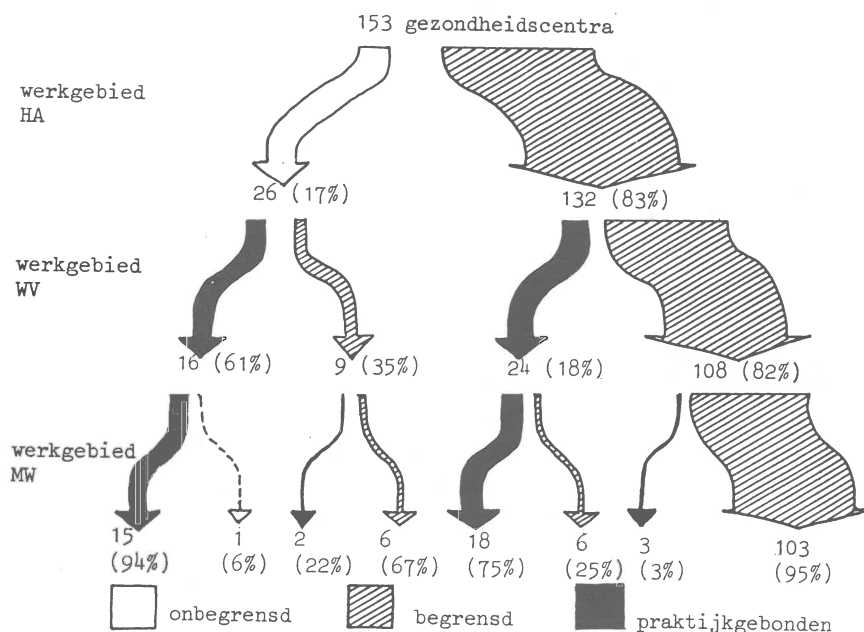
Tabel 7.7.: vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra

Vergelijking werkgebieden HA en FY	gezondheidscentra	
	aantal	%
HA geografisch begrensd ('wijkgebonden')		
- FY identiek werkgebied	76	63
- FY groter werkgebied dat HA-gebied omvat	5	4
- FY kleiner werkgebied door HA-gebied omsloten	5	4
- FY werkt praktijkgebonden	17	14
- FY-gebied onbegrensd	5	4
HA niet duidelijk geografisch begrensd		
- FY-gebied wel begrensd	3	2
- FY werkt praktijkgebonden	8	7
- FY-gebied onbegrensd	2	2
Totaal	121	100

Vergelijken wij de werkgebieden van de huisartsen met de werkgebieden van de fysiotherapeuten, dan zien wij ook ongeveer hetzelfde beeld. Evenals bij de wijkverpleging en het maatschappelijk werk is het aantal identieke werkgebieden (van huisarts en fysiotherapeut) gestegen, en wel met 5% tot

63%. Slechts in 16% van de gezondheidscentra waar het werkgebied van de huisarts begrensd is wordt door de fysiotherapeuten praktijkgebonden gewerkt; waar de huisarts niet wijkgebonden werkt is dit 62%.

Figuur 7.3.: boomdiagram van de werkgebieden van huisartsen (HA), wijkverpleging (WV) en maatschappelijk werk (MW)

* De centra waar door WV en MW 'onbegrensd' wordt gewerkt zijn niet in het boomdiagram opgenomen, vandaar dat het totaal niet altijd 158 is.

Figuur 7.3 toont samengevat een groot deel van het voorgaande. Het boomdiagram begint bovenaan met de werkgebieden van de huisartsen. Per categorie werkgebied (onbegrensd of wijkgebonden) volgt de verdeling van de werkgebieden van de wijkverpleegkundigen. Vervolgens staan de werkgebieden van de maatschappelijk werkenden aangegeven. De percentages zijn berekend over het getal dat er direct boven staat. Zoals reeds eerder naar voren kwam wordt er in het merendeel van de gevallen wijkgebonden gewerkt. Waar de wijkverpleging praktijkgebonden werkt, past ook het maatschappelijk werk zich organisatorisch relatief vaker aan door praktijkgebonden te werken.

Voor een optimale afstemming van de werkgebieden c.q. doelpopulaties dienen de werkgebieden c.q. doelpopulaties van de verschillende disciplines gelijk te zijn. In hoeverre daarvan sprake is valt af te lezen uit tabel 7.8.

Er zijn 18 gezondheidscentra waar zowel de wijkverpleegkundigen als de maatschappelijk werkenden alleen werken voor de patiënten die bij de huisarts(en) staan ingeschreven, daarnaast zijn er 15 centra waar tevens de fysiotherapeuten huisartspraktijkgebonden werken.

In 70 gezondheidscentra (44% van het totaal aantal) hebben huisarts, wijkverpleegkundige, maatschappelijk werkende en fysiotherapeut hetzelfde werkgebied. Daarnaast zijn er negen centra waar de drie kerndisciplines eenzelfde werkgebied hebben.

Deze gezondheidscentra met een goede afstemming tussen (tenminste) de drie kerndisciplines tezamen vormen 71% van het totaal aantal gezondheidscentra.

Dan zijn er nog negen centra waar alleen de wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden hetzelfde werkgebied hebben en 15 centra waar de werkgebieden van de wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten identiek zijn.

Tabel 7.8.: gelijke werkgebieden c.q. doelpopulaties van huisartsen (HA), wijkverpleegkundigen (WV), maatschappelijk werkenden (MW) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra

Verhouding werkgebieden	gezondheidscentra	
	aantal	%
Huisartspraktijkgebonden werken		
- door WV en MW	18	11
- door WV, MW en FY	15	9
Identieke werkgebieden		
- HA, WV en MW	9	6
- HA, WV, MW en FY	70	44
- WV en MW	6	4
- WV, MW en FY	15	9
Overige	25	17
Totaal	158	100

REFERENTIES

- CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK - 1990. Maandstatistiek van de bevolking. Jaargang 38, no.5
- HESSELS, E. en W.G.W. BOERMA - 1989. Gezondheidscentra en groepspraktijken per 1 januari 1989. Cijfers over Samenwerking 15. Utrecht, NIVEL
- HESSELS, E. - 1990. Home-teams 1989. Cijfers over Samenwerking 16. Utrecht, NIVEL
- POOL, J. en L. HINGSTMAN - 1990. Cijfers uit de registratie van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg. Utrecht, NIVEL

BIJLAGE I

REGISTRATIECRITERIA

Gezondheidscentra: samenwerking met gemeenschappelijke huisvesting van tenminste één huisarts, één wijkverpleegkundige en één maatschappelijk werkende.

De twee eerstgenoemden moeten minimaal half-time ten behoeve van het centrum werken; de maatschappelijk werkenden tenminste twee dagdelen per week. Uiteraard kunnen nog vertegenwoordigers van andere disciplines in het gezondheidscentrum werkzaam zijn.

Huisartsgroepspraktijk: een samenwerkingsverband in één gebouw van tenminste drie zelfstandig gevestigde huisartsen.

BIJLAGE II

OVERZICHT VAN TABELLEN EN GRAFIEKEN

TABELLEN

pag.

Bij hoofdstuk 1: **Aantallen gezondheidscentra en groepspraktijken**

Tabel 1.1.: Aantal gezondheidscentra en groepspraktijken van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990 1

Bij hoofdstuk 2: **Spreiding van gezondheidscentra en groepspraktijken**

Tabel 2.1.: Aantal gezondheidscentra en groepspraktijken per provincie 3

Tabel 2.2.: Gezondheidscentra en groepspraktijken naar urbanisatiegraad van de vestigingsplaats 4

Tabel 2.3.: Gezondheidscentra naar situering binnen de vestigingsplaats 4

Bij hoofdstuk 3: **Soorten hulpverlening in gezondheidscentra**

Tabel 3.1.: Aantal disciplines per gezondheidscentrum 7

Tabel 3.2.: Aanwezigheid van de disciplines in gezondheidscentra 8

Bij hoofdstuk 4: **Hulpverleners in groepspraktijken en gezondheidscentra**

Tabel 4.1.: Aantal huisartsen in groepspraktijken van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990 9

Tabel 4.2.: Aantal huisartsen per groepspraktijk (inclusief assistenten) 9

Tabel 4.3.: Aantal huisartsen in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990 10

Tabel 4.4.: Aantal huisartsen per gezondheidscentrum 10

pag.

Tabel 4.5.: Aantal wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990	11
Tabel 4.6.: Aantal wijkverpleegkundigen per gezondheidscentrum	11
Tabel 4.7.: Aantal maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990	12
Tabel 4.8.: Aantal maatschappelijk werkenden per gezondheidscentrum	12
Tabel 4.9.: Aantal fysiotherapeuten in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990	12
Tabel 4.10.: Aantal fysiotherapeuten per gezondheidscentrum	13
Tabel 4.11.: Absoluut en gecorrigeerd aantal hulpverleners per discipline in gezondheidscentra	14
Tabel 4.12.: Gemiddelde bezetting van de kerndisciplines per gezondheidscentrum van 1 januari 1979 tot en met 1 januari 1990	14
Tabel 4.13.: Aantal huisartsen naar praktijkvorm en provincie (exclusief assistenten)	17

Bij hoofdstuk 5: **Ondersteunend personeel in gezondheidscentra**

Tabel 5.1.: Aantallen en gecorrigeerde aantallen ondersteunend personeel in gezondheidscentra	21
---	----

Bij hoofdstuk 6: **Vrij beroep en dienstverband**

Tabel 6.1.: Aantal huisartsen in vrij beroep en in dienstverband	23
Tabel 6.2.: Aantal huisartsen in dienstverband, soort werkgever en aantal 'dienstverband'-centra	24

	pag.
Tabel 6.3.: Aantal fysiotherapeuten in vrij beroep en in dienstverband	24
Tabel 6.4.: Dienstverband fysiotherapeuten in gezondheidscentra en soort werkgever	25
Tabel 6.5.: Aantal verloskundigen, tandartsen en apothekers in dienstverband	25
Bij hoofdstuk 7: Patiëntenbestanden en werkgebieden	
Tabel 7.1.: Aantal patiënten van huisartspraktijken in gezondheidscentra en het gemiddeld aantal patiënten per huisarts	27
Tabel 7.2.: Omvang van de werkgebieden van wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra	29
Tabel 7.3.: Werkgebied van huisartsen in gezondheidscentra	31
Tabel 7.4.: Werkgebied van wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten in gezondheidscentra	31
Tabel 7.5.: Vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en wijkverpleegkundigen (WV) in gezondheidscentra	32
Tabel 7.6.: Vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en maatschappelijk werkenden (MW) in gezondheidscentra	33
Tabel 7.7.: Vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra	33
Tabel 7.8.: Gelijke werkgebieden c.q. doelpopulaties van huisartsen (HA), wijkverpleegkundigen (WV), maatschappelijk werkenden (MW) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra	35

FIGUREN e.d.	pag.
Figuur 1.1.: Aantal gezondheidscentra en groepspraktijken van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990	2
Figuur 2.1.: Stippenkaart van gezondheidscentra en groepspraktijken in Nederland	6
Figuur 4.1.: Aantal huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten in gezondheidscentra en aantal huisartsen in groepspraktijken (inclusief assistenten) van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1990	16
Figuur 4.2.: Percentage huisartsen (inclusief assistenten) naar praktijkvorm per provincie	19
Figuur 7.1.: Frequentieverdeling van het aantal patiënten per huisarts (in volledig bezette arbeidsplaatsen) in gezondheidscentra	29
Schema 7.2.: Combinaties van werkgebieden en doelpopulaties van de disciplines in gezondheidscentra	31
Figuur 7.3.: Boomdiagram van de werkgebieden van huisartsen (HA), wijkverpleging (WV) en maatschappelijk werk (MW)	34

BIJLAGE III

OVERZICHT VAN DE PERSONELE BEZETTING IN GEZOND- HEIDSCENTRA PER 1 JANUARI 1990

Gebruikte afkortingen:

ha	= huisartsen
wv	= wijkverpleegkundigen
mw	= maatschappelijk wer- kenden
fys	= fysiotherapeuten
verl	= verloskundigen
ta	= tandartsen
ap	= apothekers
gb	= gezins- en bejaarden- verzorgenden
dië	= diëtisten
zkv	= ziekenverzorgenden
psy	= psychologen
ov.hv.	= overige hulpverleners
pr.ass.	= praktijkassistenten
ov.onderst.pers.	= overig ondersteunend personeel

Start = jaar waarin gemeenschappelijke
huisvesting van de drie kerndisci-
plines tot stand kwam.

Tussen haakjes geplaatste cijfers zijn de
gecorrigeerde aantallen, dat wil zeggen
dat omrekening heeft plaatsgevonden tot
volledig bezette arbeidsplaatsen.

Gezondheidscentra: personele bezetting in aantallen en volledig bezette arbeidsplaatsen per 1 januari 1990 NIVEL. Reg. Onderz. Samenw. verb.

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
																st. pers
Groningen 'Beijum'	1981	3 (3)	5 (3,8)	4 (2,5)	3 (2,1)	4 (0,2)	2 (1)	1 (0,9)	2 (1,4)	1 (1)	1 (1)			3 (3)		11 (9,3)
Groningen 'Lewenborg'	1974	6 (4,5)	8 (5,6)	4 (2,6)	9 (6,7)	1 (0,6)	4 (2,9)	3 (1,9)	3 (1,9)	1 (0,4)	1 (0,9)		2 (1,2)	4 (3,7)	1 (0,4)	12 (8,3)
Winsum	1982	3 (2,8)	3 (2,3)	1 (0,8)	5 (3,4)		4 (2,3)							1 (0,5)	1 (0,4)	8 (3,2)
Totaal Groningen: 3 centra		12 (10,3)	16 (11,7)	9 (5,9)	17 (12,2)	5 (0,8)	10 (6,2)	1 (0,9)	5 (3,3)	1 (0,4)	2 (1,9)		2 (1,2)	8 (7,2)	2 (0,8)	31 (20,8)
Leeuwarden 'Cammingha- buren'	1982	2 (1,4)	2 (2)	1 (0,7)	1 (1)		1 (0,5)		1 (1)					2 (1,3)	1 (0,6)	6 (3,5)
Noordwolde 'De Wissel'	1978	5 (5,0)	2 (2)	1 (0,8)	4 (3,6)						1 (1)			4 (3,2)		3 (1,6)
Totaal Friesland: 2 centra		7 (6,4)	4 (4)	2 (1,5)	5 (4,6)		1 (0,5)		1 (1)		1 (1)			6 (4,5)	1 (0,6)	9 (5,1)
Assen 'Noord'	1973	4 (4)	3 (2,4)	2 (2)	2 (1,4)	2 (2)					1 (0,6)			4 (4,0)	1 (0,5)	1 (0,6)
Assen 'Oost'	1974	5 (4,4)	4 (4,4)	3 (3,0)							1 (0,8)			4 (3,3)	1 (0,5)	3 (1,3)
Hoogeveen 'De Weide'	1973	3 (2,5)	4 (2,0)	1 (0,3)	2 (1,2)	3 (0,9)				1 (0,5)				3 (1,9)	1 (0,6)	1 (0,4)
Roden	1979	4 (4)	7 (4,9)	4 (2,7)	5 (4,0)	1 (1,0)	3 (1,7)			2 (1,5)				4 (3)	1 (0,6)	3 (0,6)
Totaal Drente: 4 centra		16 (14,9)	18 (12,3)	10 (7,2)	9 (6,6)	6 (3,9)	3 (1,7)			5 (3,4)				15 (12,2)	4 (2,2)	8 (2,9)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
																st. pers
Enschede 'Veldpoort'	1973	6 (4,6)	4 (3,8)	1 (0,2)	4 (1,8)						1 (1)		6 (4,5)	5 (3,3)		
Enschede 'Wesselerbrink'	1977	4 (4)	3 (2,7)	5 (2,8)	2 (1,0)	2 (0,2)					1 (1,0)		4 (3,5)			1 (0,8)
Enschede 'Noord'	1976	3 (3)	3 (3)	5 (3,3)	2 (0,2)				1 (0,1)				3 (2,4)	3 (2,4)		2 (1,5)
Hengelo 'Hasseler Es'	1976	5 (3,8)	5 (4,5)	5 (2,2)	7 (7)	1 (0,3)	1 (0,8)	2 (2,0)	2 (0,1)	1 (1)	2 (3,0)		1 (0,1)	4 (3,0)	1 (0,6)	8 (6,8)
Totaal Overijssel: 4 centra		18 (15,4)	15 (14,0)	16 (8,5)	13 (9,8)	5 (0,7)	1 (0,8)	2 (2)	2 (0,2)	4 (3)	7 (4,6)		16 (12,2)	1 (0,6)	1 (0,6)	11 (9,1)
Apeldoorn 'De Maten'	1973	4 (4)	3 (3,0)	2 (1)	8 (7,0)		2 (2)				1 (1)		4 (3,5)			12 (9,8)
Arnhem 'De Laar'	1978	4 (4,0)	5 (3,8)	3 (1,9)	3 (2,3)								3 (2,2)			2 (0,4)
Didam	1978	2 (1,8)	7 (5,9)	2 (1,4)	8 (6,0)	1 (0,2)	1 (2,5)	1 (1)		1 (0,1)	1 (1)		3 (2,9)	1 (1)	1 (0,6)	3 (2,1)
Ede 'Veldhuizen'	1980	6 (5)	7 (5,4)	3 (2,1)	6 (4,9)	3 (0,3)	4 (2,8)	2 (1,5)					5 (3,3)			7 (5,5)
Lobith 'Lobede'	1974	3 (3)	3 (2,3)	1 (0,7)	3 (3)	1 (0,1)	2 (0,5)				1 (0,5)		1 (0,9)			2 (1,4)
Malden 'De Kroonsteen'	1980	5 (3,7)	4 (3,1)	4 (2,3)	8 (5,1)		4 (2,4)	1 (1)	1 (0,1)	1 (0,5)			1 (0,3)	6 (4,0)	1 (0,6)	9 (5,3)
Nijmegen 'Hazenkamp'	1976	5 (4,6)	1 (0,8)	2 (1,3)	3 (1,8)							2 (0,2)	5 (3,8)			2 (1,2)
Nijmegen 'Lindenholt'	1977	4 (2,8)	5 (4,2)	3 (2,1)	4 (2,8)	2 (1,5)							4 (2,5)		1 (0,5)	2 (1,0)
Totaal Gelderland: 8 centra		33 (28,9)	35 (28,5)	20 (12,8)	43 (32,9)	7 (2,1)	13 (8,2)	3 (3)	5 (4,5)	2 (0,2)	4 (3)	2 (0,2)	4 (3,2)	29 (21,2)	3 (1,7)	39 (26,7)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.ouder
																st. pers
Almere Buiten 'Molenwiek'	1985	4 (2,8)	3 (2,2)	2 (1,1)	3 (2,2)	1 (0,3)	1 (0,8)	1 (1)	1 (1)				3 (1,9)	3 (1,9)		9 (6,5)
Almere 'De Haak'	1976	4 (3,1)	3 (2,5)	1 (0,8)	5 (3,7)	1 (1)				1 (0,1)	2 (1,5)		4 (2,8)	4 (2,8)		
Almere Haven 'Oost'	1981	5 (3,9)	3 (2,6)	3 (2,0)	3 (1,9)	2 (1,5)	2 (1,2)				2 (1,0)		4 (2,9)	4 (2,9)		3 (1,4)
Almere Haven 'West'	1982	4 (2,8)	3 (2,2)	1 (1)	4 (3,2)	1 (0,5)	2 (1,4)						3 (3)	3 (3)		3 (2,3)
Almere 'De Schakel'	1981	3 (3)	3 (2,5)	2 (1,0)	2 (2,0)	2 (0,2)	2 (1,8)	2 (1,6)					4 (3,3)	4 (3,3)		17 (12,0)
Almere 'De Spil'	1982	3 (2,0)	3 (1,8)	2 (1)	3 (2,3)	2 (0,2)	3 (1,7)						3 (3)	3 (3)		3 (2,3)
ω Almere 'Waterwijk'	1984	5 (3,8)	4 (3,1)	2 (1,2)	3 (2,9)	3 (0,3)	2 (2)	1 (1)					4 (2,8)	4 (2,8)		9 (7,4)
Almere 'De Boog'	1986	4 (2,9)	3 (2,2)	1 (0,6)	4 (2,6)	3 (0,4)	1 (0,8)	1 (1)		1 (0,1)			4 (2,9)	4 (2,9)		6 (5,3)
Almere 'Driehoek'	1986	4 (2,7)	3 (2,4)	1 (0,5)	3 (2,2)	1 (0,2)	1 (1,0)	1 (1)		1 (0,1)			3 (2,2)	3 (2,2)		12 (6,7)
Almere 'De Bouwmeester'	1986	3 (2)	3 (2,4)	1 (0,7)	3 (1,9)	1 (0,1)	1 (0,7)	1 (1)		1 (0,1)			3 (2,5)	3 (2,5)		4 (2,8)
Almere 'De Opmaat'	1988	3 (2,2)	2 (1,9)	2 (0,7)	2 (1,4)	2 (0,2)	1 (0,6)	1 (1)					1 (1)	1 (1)		7 (4,8)
Almere 'De Binder'	1990	2 (1,0)	1 (0,7)	1 (0,8)	2 (1,1)		1 (1,0)						2 (1,3)	2 (1,3)		
Biddinghuizen	1968	2 (2)	2 (1,8)	1 (0,5)	2 (1,3)		1 (0,2)	1 (1)					2 (1,4)	2 (1,4)		3 (1,4)
Dronten	1971	7 (4,1)	5 (4)	2 (1,5)	11 (7,2)		3 (1,9)	3 (2)					5 (2,7)	5 (2,7)		13 (11,2)
Lelystad 'Botter'	1985	1 (1)	3 (2,3)	1 (0,6)	1 (0,6)		1 (1,0)	1 (0,2)					2 (1,6)	2 (1,6)		5 (4,2)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
																st. pers
Lelystad 'De Heelhoek'	1977	8	10	3	7	2			2	1	1	1		11	1	13
voorheen 'Eerste Woonwijk'		(8)	(7,4)	(2,1)	(6,3)	(1,3)			(2,0)	(0,9)	(0,8)	(1)		(5,1)	(1)	(10,7)
Lelystad-Haven	1983	2	1	1	1	2			1	1				2		1
		(2)	(0,8)	(0,6)	(0,5)	(0,3)			(1,0)	(0,1)				(1,0)		(0,9)
Lelystad 'Kempenaar'	1974	3	4	1	5				1	1	1			4		11
		(3)	(3,5)	(1)	(4,4)				(1,0)	(0,5)	(1)			(2,3)		(7,2)
Lelystad 'Gondel'	1981	2	3	1	5	1								4		
(voorheen 'de Punter')		(2)	(2,5)	(0,6)	(3,4)	(0,5)								(2,0)		
Lelystad 'Waterwijk'	1983	1	2	1	2											
		(0,8)	(1,0)	(0,9)	(1)									2	1	1
Lelystad 'Woud'	1982	3	5	2	3	2			1		1			4	1	6
		(2,2)	(3,3)	(1,3)	(1,9)	(1,2)			(1)		(0,6)			(2,3)	(0,7)	(3,6)
Swifterband 'De Schelp'	1976	2	2	1	2					1				3		1
		(2)	(1,3)	(0,6)	(1,4)					(0,1)				(1,4)		(1)
Totaal Flevoland: 22 centra		75	70	33	75	27	5	22	16	9	7	1		77	3	127
		(59,3)	(54,4)	(21,1)	(54,8)	(8,8)	(2,2)	(17,3)	(15,6)	(2,2)	(4,9)	(1)		(50,6)	(2)	(91,9)
Achterveld 'De Heelkom'	1987	2	2	2	4		1			1	1			2		3
		(2)	(1,1)	(0,2)	(1,4)		(0,2)			(0,1)	(0,5)			(1,2)		(0,7)
De Bilt	1978	3	3	2			1							4		1
		(2,6)	(2)	(1)			(0,6)							(3)		(0,2)
Eist (U)	1975	2	2	1	4	2	1	1		1	1			2		3
		(2)	(1)	(0,4)	(1,3)	(0,2)	(1)	(1)		(0,1)	(0,5)			(0,2)	(1,5)	(2,3)
Maarn-Maarsbergen	1975	3	3	2	2		1									5
		(2,5)	(2,6)	(1,1)	(1,9)		(0,1)									(2,6)
Maarssebroek	1974	4	10	6	7	3	1		1	1	2			8	1	9
		(3,3)	(7,3)	(4,2)	(5)	(2,1)	(0,1)		(1)	(0,1)	(1,4)			(5,4)	(0,8)	(6,0)
Nieuwegein 'Fokkesteeg'	1981	2	4	2	3	2	1							2		2
		(1,6)	(3,2)	(1)	(2,4)	(2)	(0,8)							(0,8)	(1,4)	(0,6)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Nieuwegein 'Mondriaanlaan'	1977	5 (4,8)	5	1	6	3	1		2		2		1	5	1	11
Nieuwegein 'De Roerdomp'	1984	4 (2,7)	4	2	4	3	2		2		1			4	1	11
Rhenen	1970	7 (5)	6	2	7	2	3				1		1	4	2	2
Soest-Zuid	1984	3 (3)	2	1							2			3	1	1
Utrecht 'Lunetten'	1978	4 (2,7)	5	2	4	2		2	2		1			4	1	11
Utrecht 'Kanaalstraat'	1981	6 (5,4)	5	4						1	1		1	5	1	3
Utrecht 'Overvecht'	1982	3 (1,8)	4	2		2				1			2	2		
Zeist 'West'	1977	2 (2)	2	1	4	3	2						2		6	
Totaal Utrecht: 14 centra		50 (41,4)	57 (43,8)	30 (17,9)	45 (30,5)	22 (10,5)	12 (7,1)	5 (4,4)	7 (5,3)	5 (0,7)	12 (9,1)	2 (2,0)	9 (2,5)	45 (32,4)	5 (2,8)	68 (40,5)
Alkmaar 'Daalmeer'	1984	3 (2,3)	3	1	3	3	1		1		1			4	1	7
Alkmaar 'De Mare'	1979	3 (3)	4	1	6	1			1		1			3	1	10
Alkmaar 'Huiswaard'	1977	4 (3,2)	3	1	5	1					1			3	1	1
Alkmaar 'Oudorp'	1980	2 (2)	6	1	6	1	1		1		1			3	8	8
Amsterdam 'Banne Buiksloot'	1977	4 (2,3)	2	2	3	1								3	1	2

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
Amsterdam 'Bos & Lommer'*1976		3	2	2									2	2		1
		(1,8)	(1)	(1)									(1,7)	(1,7)		(0,2)
Amsterdam 'Gein'	1984	7	5	2	5				2		1		3		1	14
		(4,6)	(4,0)	(1,2)	(3,8)				(1,3)		(0,8)		(1,9)		(0,7)	(9,9)
Amsterdam 'Anna Sprengler- str.' (voorheen Helmersstr.)	1972	3	1	1	2								2	2		1
		(1,5)	(0,8)	(0,8)	(1,5)								(0,6)	(1,5)		(0,3)
Amsterdam 'Holendrecht' (Nieuwlandhof)	1976	4	4	1	4						1				1	5
		(2,1)	(2,8)	(0,8)	(2,7)						(0,9)				(0,07)	(3,2)
Amsterdam 'Holendrecht' (Millingenhof) herstart	1987	4	4	1	3	4										5
		(2,2)	(3)	(0,8)	(1,9)	(0,2)										(2,6)
Amsterdam 'Hourtrak'	1987	3	1	2	2	2							1	4	1	3
		(2,1)	(1,0)	(1)	(1,5)	(0,2)							(0,2)	(2,1)	(0,2)	(1,4)
Amsterdam 'Koempoelan'	1985	2	1	1	1	1							1			3
		(1,2)	(0,8)	(0,5)	(1,0)								(0,2)			(1,6)
Amsterdam 'Van Lennep- kade'*	1981	2	1	1									1	1		1
		(1,2)	(0,5)	(0,5)									(0,5)	(0,5)		(0,2)
Amsterdam 'Dirk v. Nimwe- gen'	1976	2	6	2	3						3		3	3		3
		(1,7)	(4,1)	(1,4)	(2)						(2,0)		(1,6)	(1,6)		(0,9)
Amsterdam 'Oostelijke Eilanden'	1986	2	2	1	3	3			1				3	2	1	1
		(1,2)	(1,2)	(0,5)	(2,0)	(1,5)			(1,0)				(1,2)	(1,2)	(0,1)	(0,2)
Amsterdam 'Nellestein'	1979	1	2	1	2			3					3	3		3
		(0,8)	(1,4)	(0,6)	(2,0)			(1,8)					(1,6)	(1,6)		(2,2)
Amsterdam 'Osdorp'	1974	3	2	3	3			2					2	2		1
		(1,6)	(1,3)	(1,0)	(2,5)			(1,2)					(1,8)	(1,8)		(1,0)
Amsterdam 'Reigersbos'	1982	5	3	2	5				2		1		5	5	1	8
		(3,2)	(2,4)	(1,2)	(2,9)			(1)			(0,8)		(3,2)	(3,2)	(0,5)	(5,2)
Amsterdam 'Staatslieden- buurt'	1984	6	3	3	4	2							1	5	1	1
		(3,2)	(2)	(1,5)	(2,5)	(0,2)							(0,2)	(2,8)	(0,8)	(0,2)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
Amsterdam Venserpolder 't Veen'	1983	2	2	1	2											3 (1,3)
Amsterdam Venserpolder 'De Vliet'	1985	2	3	1	2	1	1		2		1					9 (5,7)
Biaricum 'de Bijvanck'	1978	3	3	2	3	1	2	(1,7)		1				3		4 (2,5)
Diemen Zuid	1978	3	3	1	4					1				3	1	2 (0,8)
Haarlem 'Schalkwijk'	1975	5	2	2	1	2				1	1	1		5	1	
Den Helder 'De Schooten'	1986	1	3	1	3	3	3	1	1	1	2	2	2	2	1	11 (7,2)
Den Helder 'Koegras'	1986	3	4	1		2	2			1	1			2	1	4 (0,4)
Hoofddorp 'Overbos'	1983	3	4	1	3									4	1	1 (0,5)
Hoorn 'Kersenboogerd'	1982	4	3	2	3	3			1	1				5	1	9 (4,5)
Hoorn 'Risdam'	1978	4	2	2	2	3								3	2	2 (0,8)
Huizen 'Bovenmaat'	1984	3	4	2	2	5								3		
Huizen 'Huizermaat'	1975	6	5	2	2	5	5	2	2	1	1			5	2	10 (6,9)
Koog a.d. Zaan 'Westzijdenveld'	1976	4	3	1	4	4			(1,4)					(3,6)	(0,6)	
Marken 'Het Buurthuis'	voor 1970	2	2	1	3			1					1	5	1	4 (0,4)
Oostzaan 'De Kolk'	1977	3	3	1	4	1	1	1						1	1	1 (0,2)
		(3)	(2,4)	(0,60)	(3,00)	(0,1)	(1,0)	(1,0)	(1)					2	2	7 (5,2)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder	st. pers
Purmerend 'Overlander'	1982	5 (3,5)	3 (2,5)	2 (1,5)	5 (3,4)	3 (0,3)			2 (1,6)	1 (0,1)	1 (0,8)			5 (3,5)		10 (7,4)	
Purmerend 'Landauer'	1984	3 (2,2)	3 (2,3)	2 (1,1)	3 (2,2)	3 (0,3)					1 (0,8)			3 (2,2)	1 (1)	7 (5,1)	
Purmerend 'Molentocht'	1990	2 (1,0)	1 (0,5)	1 (0,2)	1 (0,5)	1 (0,1)			1 (1,0)					1 (0,8)		2 (2,0)	
Velsen 'Velserbroek'	1988	1 (1,0)	3 (1,2)	1 (0,2)	2 (1,2)	2 (0,2)	1 (0,9)	3 (0,9)	1 (1,0)	1 (0,1)		1 (0,1)	2 (0,6)	1 (1,0)		2 (2,0)	
Totaal N. Holland: 38 centra		122 (89,9)	111 (85,4)	56 (33,2)	104 (71,0)	56 (8,5)	10 (5,1)	14 (8,8)	19 (15,5)	9 (1,0)	17 (13,6)	2 (1,1)	16 (5,5)	98 (62,4)	19 (9,5)	166 (98,9)	

* Deze teams maken deel uit van het Samenwerkingsproject Amsterdam.

∞	Ameide	1988	2 (2)	1 (1)	1 (0,7)	2 (2)	2 (0,9)			1 (0,1)	1 (0,5)		1 (0,1)	2 (1)		7 (1,6)	
	Capelle a.d. IJssel 'Oostgaarde'	1980	5 (4,7)	5 (4,5)	3 (2)	8 (5,7)	1 (0,2)	4 (2,3)	1 (1)		1 (0,8)		1 (1)	6 (4,2)		3 (2,2)	
	Capelle a.d. IJssel 'Het Kruispunt'	1980	3 (1,9)	7 (6,2)	4 (3,5)	1 (0,2)	7 (4,9)			1 (0,3)	1 (0,8)			3 (1,8)		2 (1,5)	
	Delft 'Händellaan'	1987	2 (1,4)	2 (1,8)	2 (1,8)	1 (0,5)					1 (1,0)			1 (0,5)	1 (1)		
	Delft 'Pootstraat'	1988	2 (0,9)	4 (3,8)	2 (1,3)	2 (0,2)	3 (2,4)				1 (1,0)		1 (0,3)	1 (0,7)			
	Delft 'Tanthof'	1981	4 (2,4)	5 (4,0)	2 (2)	2 (1,8)	4 (2,2)		2 (1,2)					3 (2,2)	1 (0,6)	14 (8,9)	
	Gouda 'Bloemendaal'	1976	5 (4)	9 (6,7)	2 (1,2)	6 (4)	3 (0,3)		2 (1,8)		1 (0,8)			4 (2,7)		16 (11,4)	
	's-Gravenhage 'Houtwijk'	1981	2 (1,2)	5 (4,7)	1 (1)	1 (0,8)	3 (0,3)		2 (1,1)		1 (1)		3 (1,6)		7 (4,9)		

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov,hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
																st. pers
's-Gravenhage	1979	2	4	2	3					1	1		1	3	1	1
'Nieuw Waldeck'		(1,4)	(2,8)	(1)	(2,0)					(0,1)	(1)		(0,1)	(1,5)	(0,7)	(0,5)
's-Gravenhage	1983	3	5	1	3	1		1						2	1	3
'Nieuw Schilderswijk'		(1,7)	(4,2)	(1)	(2,0)	(0,1)		(1)						(1,1)	(0,7)	(1,5)
Hellevoetsluis 'De Burgh'	1982	4	7	3	4	1	4	3			1		1	5	1	2
		(4)	(4,4)	(2,2)	(4)	(1)	(2,4)	(2)			(0,5)		(0,5)	(3,0)		(1,8)
Krimpen a.d. IJssel	1974	14	9	6		1	5	1			1		7	8		4
		(12,2)	(8,1)	(3,9)		(0,2)	(3,3)	(1)			(1)		(7)	(6,4)		(3,4)
Leiden 'Merenwijk'	1975	6	6	2	5	8		1			1		1	6	1	4
		(3,5)	(4,6)	(0,6)	(4,0)	(0,8)		(1)			(0,8)		(0,4)	(3,4)		(2,0)
Leiden 'Stevenshof'	1984	2	2	2	4	7	1		1				1	3	1	8
		(1,4)	(1,6)	(0,2)	(1,4)	(0,7)	(0,1)		(1)				(0,1)	(1,9)		(3,5)
Leiderdorp	1970	5	4	3							1			4		2
		(4,5)	(4)	(1,8)							(1)			(4)		(0,4)
Noordwijk 'Wantveld'	1976	8	4	2	4						1			7	1	5
		(6,3)	(4)	(1,3)	(4)						(1)			(4,7)		(1,4)
Rotterdam 'Bloemhof-Hillesluis'	1990	3	2	1						1				3	1	1
		(2,0)	(1,4)	(0,4)						(0,1)				(2,0)		(0,5)
Rotterdam 'Boomgaardshoek'	1984	4	3	1	2	2	1	1	1		1		2			6
		(2,2)	(2,4)	(0,5)	(1,8)	(0,2)	(1)	(1)	(1)		(0,8)		(0,8)			(4,5)
Rotterdam 'Beverwaard'	1982	6	4	2	5				2					6	1	12
		(4,4)	(3)	(1,2)	(3,6)				(1,4)					(4,6)		(9,0)
Rotterdam 'De Esch'	1988	1	1	1	4		1	1					1	1		1
		(1)	(1)	(0,4)	(1,0)		(1)	(1)					(0,1)	(0,8)		(0,1)
Rotterdam 'Feyenoord'	1973	3	5	3						1			4	3		
		(2,4)	(4,2)	(2,2)						(0,5)			(2)	(2)		
Rotterdam 'Hoogvliet'	1979	2	2	1	1									2		
		(2)	(1,6)	(0,6)	(1,0)									(1,6)		

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder
																st. pers
Rotterdam 'Katendrecht'	1981	3	1	1	1								3	3		2
		(1,7)	(1,0)	(1)	(0,7)								(0,9)	(0,9)		(0,5)
Rotterdam 'Mathenesser- laan 309'	1976	6	5	2	5	4							6	6	1	3
		(5)	(4,5)	(1,5)	(3,4)	(0,4)							(5,0)	(5,0)	(0,5)	(2)
Rotterdam 'Ommoord'	1972	6	5	2	5								6	6	1	2
		(5)	(5,0)	(1,8)	(4,6)								(4,4)	(4,4)	(0,5)	(2)
Rotterdam 'Oude Westen en Cool'	1984	5	9	4	2	2		3		1	2		7	7	1	7
		(4)	(6,8)	(2,9)	(2)	(0,2)		(3)		(0,6)	(2)		(4,0)	(4,0)	(0,8)	(5,2)
Rotterdam 'Randweg'	1974	5	4	2	3					1			6	6	1	
		(3,6)	(2,6)	(1)	(1,6)					(0,4)			(4)	(4)	(0,6)	
Rotterdam 'Zevenkamp'	1984	3	3	1	3	3			2	1			4	4	1	8
		(3)	(2,5)	(0,6)	(3)	(0,3)			(2)	(0,1)			(3,1)	(3,1)	(0,6)	(7)
↳ Spijkenisse 'De Akkers'	1983	4	4	1	4			3	2				8	8	1	15
		(4)	(3,2)	(1)	(3,5)			(2,6)	(1,3)				(4,5)	(4,5)	(0,8)	(9,5)
Stolwijk	1967	2	2	1	2						1		1	1		3
		(2)	(2)	(0,3)	(1,5)						(0,5)		(1)	(1)		(1,2)
Wassenaar	1972	4	3	4			3				1		4	4	1	3
		(4)	(3)	(3,3)			(2,4)				(1,0)		(3,1)	(3,1)	(0,5)	
Zoetermeer 'Seghwaert'	1980	4	7	2			3		2		2		3	3		17
		(4)	(6,8)	(1,6)			(2,0)		(1,8)		(1,8)		(2,1)	(2,1)		(9,6)
Zoetermeer 'De Leyens'	1981	2	5	2	1				2	1	1		2	2		6
		(2)	(3,8)	(1,6)	(0,2)				(2)	(0,1)	(0,8)		(2)	(2)		(5,1)
Zoetermeer 'Meerzicht'	1972	4	6	3	7		2		2		2		6	6		9
		(4)	(5,4)	(1,9)	(6,1)		(1)		(2)		(1,8)		(4)	(4)		(7,2)
Zoetermeer 'Noordhove'	1987	2	2	1	1	2	1	1	1				2	2		4
		(1,2)	(1,6)	(0,4)	(1)	(0,4)	(0,5)	(1)	(1,0)				(1,4)	(1,4)		(3,2)
Zoetermeer 'Rokkeveen- Oost'	1990	2	1	1	1	1	1	1	1				2	2	2	10
		(1,6)	(1)	(0,5)	(1)	(0,2)	(0,3)	(1)	(1)				(1,6)	(1,6)	(2,0)	(6,5)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov,hv. pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Zwanmerdam	1975	4	1	2	2					1	2	3	3	1	1
		(3,4)	(1)	(1)	(1,5)					(0,1)	(1,3)	(1,9)	(0,2)		(0,2)
Totaal Z. Holland: 37 centra	1977	144	154	76	90	43	37	20	22	10	25	28	139	16	188
		(116)	(130,2)	(51,2)	(69)	(5,7)	(23)	(16,8)	(18,6)	(2,4)	(21,2)	(16,7)	(94,7)	(12)	(118,7)
Middelburg 'Dauwendale' tevens totaal Zeeland:	1977	3	2	1	8		1	2		1	1	2	2	10	10
		(3)	(2)	(1)	(4,7)		(0,8)	(1,9)		(1)	(1)	(2,0)	(4,9)		(4,9)
Berghem	1977	3	2	1	6		2			1	1	2		2	2
		(2,6)	(1,9)	(0,8)	(2,1)		(1,5)			(0,6)	(0,6)	(1)		(1)	(1)
Eindhoven 'Achtse Barrier'	1988	2	4	2	2		2	1				2		2	9
		(2)	(3,7)	(2)	(2)		(1,6)	(1)				(2)		(2)	(6,3)
Eindhoven 'Kastelenplein'	1982	5	5	2						2		3		3	2
		(4,3)	(3,8)	(1,8)						(1,8)		(3)		(3)	(0,6)
Eindhoven 'Tongelre'	1973	4	4	4						1		4		4	1
		(3)	(2,8)	(3,5)						(0,8)		(3)		(3)	(0,2)
Eindhoven 'Stratum'	1988	5	3	4					1	1		5		5	1
		(4)	(2,5)	(3,1)					(0,2)	(1,0)		(3,7)		(3,7)	(0,2)
Eindhoven 'Striip'	1987	4	4	6	3				1			4		4	2
		(3,4)	(3,5)	(5,3)	(2,5)				(0,2)			(3,5)		(3,5)	(0,5)
Geldrop 'Coevering'	1979	2	1	2	4	1		2		1	1	2	1	2	3
		(2)	(1)	(1,5)	(3)	(0,2)		(2)		(1)	(1)	(0,2)	(2)	(2)	(2,2)
's-Hertogenbosch 'Maaspoort'	1983	2	3	3		2	2			1		2		2	1
		(2)	(2,5)	(1,5)		(0,2)	(2)			(0,1)		(0,9)		(0,9)	(0,2)
's-Hertogenbosch 'Noord'	1980	4	9	5						1		4		4	5
		(4)	(7,5)	(3,8)						(0,8)		(3,1)		(3,1)	(1,1)
Oss 'D'n Iemhof'	1977	3	2	3			2			1	1	2	1	2	1
		(2,9)	(1,7)	(2,3)			(2)			(0,3)	(0,8)	(1)	(1,6)	(0,5)	(0,5)
Oss 'Ussen'	1981	2	5	4	6	6	2			1	1	3		3	1
		(2)	(4)	(2,3)	(3,8)	(0,6)	(1,7)			(0,8)		(2,5)		(2,5)	(0,5)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Teteringen	1979	2	1	1	1	4	1	1	1	3	3	2	2	2	2	2
		(2,2)	(1)	(0,5)	(1)	(0,4)	(0,1)	(1)	(1)	(2)	(2)	(1)	(1)	(1)	(1,1)	(1,1)
Veldhoven 'Heikant'	1981	3	3	1	3	2						3	3	3	1	1
		(2,1)	(2,3)	(0,8)	(1,9)	(0,2)						(2,2)	(2,2)	(0,5)	(0,1)	(0,1)
Totaal N. Brabant: 13 centra																
		41	46	38	25	15	9	4	2	4	12	2	38	4	4	27
		(36,5)	(38,2)	(29,2)	(16,3)	(1,6)	(7,3)	(3,6)	(2)	(0,8)	(9,6)	(1,2)	(29,5)	(1,7)	(13,1)	(13,1)
Berg en Terblijt																
	1980	2	2	2	2	1	2	2		1	1					9
		(2)	(1,5)	(0,5)	(1,5)	(0,1)	(1,7)			(0,2)	(0,2)					(6,5)
Bocholtz 'Weizijns Medisch Centrum'	1990	2	2	2	1	1	2	1		1	1	1	2	2	2	2
		(2)	(1,8)	(1,6)	(0,1)	(0,1)	(0,3)			(0,7)	(0,7)	(0,1)	(2,0)	(2,0)	(0,7)	(0,7)
Heer	1977	3	2	2									3	3		
		(1,8)	(1)	(1)									(2,4)	(2,4)		
Hoensbroek	1970	6	4	3	1	1			1	2	2	1	8	8	1	1
		(6)	(4)	(2,4)	(0,2)				(0,1)	(1,5)	(1,5)	(0,2)	(5,9)	(5,9)	(0,6)	(0,3)
Kerkrade 'De Maar'	1976	4	2	1						1	1		3	3	5	5
		(2,7)	(2)	(0,7)						(0,8)	(0,8)		(2)	(2)	(2,8)	(2,8)
Maastricht 'Dr van Kleef'	1976	3	2	1						1	1		3	3		
		(2,1)	(1,8)	(1)						(0,5)	(0,5)		(2,2)	(2,2)		
Maastricht 'De Hofhoek'	1977	3	2	2						2	2		2	2		1
		(1,2)	(1,1)	(1,1)						(1)	(1)		(1,5)	(1,5)		(0,2)
Neerbeek	1975	4	1	3	2	1	3	1		1	2		3	3	11	11
		(2,7)	(1)	(1,2)	(2)	(0,1)	(2,1)	(0,5)	(0,2)	(0,2)			(2)	(2)	(8,4)	(8,4)
Schinveld 'Agewater'	1979	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1	3	3	3	3
		(2)	(2)	(1)	(1,5)	(0,1)	(0,1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(0,2)	(2)	(2)	(2,1)	(2,1)
Sittard	1976	4	3	2		1	1		1	1			3	3	1	1
		(4)	(3)	(1)		(0,1)	(0,1)		(0,1)	(0,1)			(2,5)	(2,5)	(0,3)	(0,3)
Venlo 'Withuis'	1973	7	4	1						3	1		6	6	1	4
		(4,3)	(4)	(1)						(1,7)	(0,2)		(4,3)	(4,3)	(0,7)	(0,9)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Venray 'Landweert'	1982	1	3	1	1	2	1						1	2		
		(1)	(1,5)	(0,7)	(0,7)	(0,2)	(0,5)						(0,2)	(1,1)		
Totaal Limburg: 12 centra		41	29	21	7	7	5	7	2	5	13	1	4	38	2	37
		(31,8)	(24,7)	(13,2)	(5,7)	(0,8)	(0,8)	(5,1)	(1,5)	(0,6)	(7,4)	(0,2)	(0,7)	(27,9)	(1,3)	(22,2)
Nederland: totaal 158 centra		562	557	312	441	193	106	79	81	47	103	8	72	511	62	702
		(450)	(449)	(203)	(318)	(43)	(63)	(63)	(69)	(9)	(79)	(5)	(36)	(357)	(35)	(443)

